



VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

ÚSTAV FINANCÍ

INSTITUTE OF FINANCES

NÁVRH PROJEKTU TRANSFORMACE PODNIKATELSKÉHO SUBJEKTU Z OSOBY SAMOSTATNĚ VÝDĚLEČNĚ ČINNÉ NA SPOLEČNOST S RUČENÍM OMEZENÝM

DRAFT PROJECT FOR THE TRANSFORMATION OF A BUSINESS ENTITY FROM A SELF-EMPLOYED
PERSON TO A LIMITED LIABILITY COMPANY

DIPLOMOVÁ PRÁCE

DIPLOMA THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Bc. Petr Knotek

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

JUDr. Ing. Jan Kopřiva, Ph.D.

BRNO 2024

Zadání diplomové práce

Ústav: Ústav financí
Student: **Bc. Petr Knotek**
Vedoucí práce: **JUDr. Ing. Jan Kopřiva, Ph.D.**
Akademický rok: 2023/24
Studijní program: Účetnictví a finanční řízení podniku

Garant studijního programu Vám v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně zadává diplomovou práci s názvem:

Návrh projektu transformace podnikatelského subjektu z osoby samostatně výdělečně činné na společnost s ručením omezeným

Charakteristika problematiky úkolu:

Úvod
Cíle práce, metody a postupy zpracování
Teoretická východiska práce
Analýza současného stavu
Vlastní návrhy řešení
Závěr
Seznam použité literatury
Přílohy

Cíle, kterých má být dosaženo:

Cílem diplomové práce je analyzovat legislativní podmínky změny právní formy z osoby samostatně výdělečně činné na společnost s ručením omezeným. Vypracovat návrh transformace pro vybraný podnikatelský subjekt se zaměřením na účetní a daňové otázky přeměny, včetně harmonogramu realizace návrhu.

Základní literární prameny:

DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. Daňová evidence podnikatelů. Praha: Grada, 2021. ISBN 978-80-271-3106-8.

PELC, Vladimír. Daně z příjmů s komentářem. Olomouc: ANAG, 2020. ISBN 978-80-7554-277-9.

SKÁLOVÁ Jana. Účetní a daňové souvislosti přeměn obchodních společností, 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. ISBN 978-80-7598-571-2.

VANČUROVÁ, Alena., ZÍDKOVÁ, Hana., Daňový systém ČR 2022. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022. ISBN 978-80-7676-362-3.

VYCHOPEŇ Jiří. Společnost s ručením omezeným z účetního a daňového pohledu - 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022. ISBN 978-80-7676-349-4.

Termín odevzdání diplomové práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2023/24

V Brně dne 4.2.2024

L. S.

prof. Ing. Mária Režňáková, CSc.
garantka

doc Ing. Vojtěch Bartoš, Ph.D.
děkan

Abstrakt

Diplomová práce se zaměřuje na přechod z podnikání fyzické osoby na podnikání prostřednictvím jiné právní formy. Na tuto problematiku nahlíží primárně z účetních a daňových aspektů s ohledem na daňovou optimalizaci. Teoretická část práce se zabývá charakteristikou osoby samostatně výdělečně činné, popisu dalších forem podnikání a analýzou možných způsobů přechodu z jedné formy podnikání na druhou. V praktické části práce je analyzován reálný podnikatelský subjekt a jeho aktuální stav. Následně jsou zvažovány možnosti přechodu na jinou právní formu podnikání s ohledem na daňovou optimalizaci.

Abstract

The diploma thesis focuses on the transition from a natural person's business to a limited liability company. It looks at this issue primarily from accounting and tax aspects. The theoretical part of the thesis deals with the characteristics of a self-employed person and a limited liability company and the analysis of possible ways of transition from one form of business to another. The practical part of the thesis analyses a real business entity and its current state. Subsequently, the possibilities of transition to another legal form of business are considered.

Klíčová slova

účetnictví, daň, daň z příjmů, fyzická osoba, OSVČ, společnost s ručením omezeným, transformace

Key words

Accounting, Tax, Income Tax, Natural person, Self-employed Limited liability company, Transformation

Bibliografická citace

KNOTEK, Petr. Návrh projektu transformace podnikatelského subjektu z osoby samostatně výdělečně činné na společnost s ručením omezeným [online]. Brno, 2024 [cit. 2024-03-13]. Dostupné z: <https://www.vut.cz/studenti/zav-prace/detail/160009>. Diplomová práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav financí. Vedoucí práce Jan Kopřiva.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je původní a zpracoval jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých zdrojů je úplná, že jsem ve své práci neporušil autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 07. 05. 2024

.....

podpis autora

Poděkování

Velké poděkování patří vedoucímu mé diplomové práce panu JUDr. Ing. Janu Koprivovi, Ph.D. za pohotovou komunikaci v průběhu psaní této diplomové práce. Chtěl bych poděkovat i Ing. Kristýně Bělušové za oponenturu mojí práce. Také chci poděkovat vybrané fyzické osobě za poskytnutí podkladů. V neposlední řadě chci také poděkovat rodině za podporu v průběhu studia.

Obsah

ÚVOD	10
1 CÍLE PRÁCE, METODY A POSTUPY ZPRACOVÁNÍ	12
2 Teoretická část	13
2.1 Problematika samostatné výdělečné činnosti.....	13
2.1.1 Hlavní a vedlejší samostatná výdělečná činnost	13
2.2 Druhy zdanitelných příjmů ze samostatně výdělečné činnosti.....	14
2.2.1 Živnost	14
2.2.2 Podmínky pro provozování živnosti.....	15
2.2.3 Rozdělení živností	15
2.2.4 Ukončení živnosti.....	16
2.3 Evidence samostatně výdělečné činnosti.....	17
2.4 Daňová a odvodová povinnost OSVČ	22
2.4.1 Daň z příjmu fyzických osob	22
2.4.2 Sociální pojištění.....	27
2.4.3 Zdravotní pojištění.....	30
2.5 Přeměna podnikající fyzické osoby na právnickou osobu	31
2.5.1 Účetní a daňové rozdíly	32
2.5.2 Vklad podniku OSVČ do základního kapitálu s.r.o.	32
2.5.3 Vznik právnické osoby prodejem obchodního závodu.....	34
2.5.4 Postupný převod z fyzické osoby na s.r.o.....	35
2.5.5 Harmonogram přeměny	36
2.6 Právnická osoba	37
2.6.1 Založení s.r.o.....	37
2.6.2 Orgány společnosti s ručením omezeným.....	38
2.6.3 Společnost s ručením omezeným jako účetní jednotka	41
2.6.4 Společnost s ručením omezeným jako daňový subjekt.....	41
2.6.5 Stanovení základu daně.....	42
2.6.6 Výplata podílu na zisku	43
3 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU	45
3.1 Informace o vybrané fyzické osobě	45
3.2 Dosavadní výsledky podnikání	46
3.3 Motivace vybrané fyzické osoby pro transformaci.....	51

4	Vlastní návrhy řešení	53
4.1	Založení s.r.o.	53
4.1.1	Účetní a daňové aspekty nákladů na založení.....	55
4.2	Výběr vhodné varianty přeměny vybrané fyzické osoby	56
4.2.1	Převod obchodního závodu do základního kapitálu s.r.o.	56
4.2.2	Varianta prodeje obchodního závodu do s.r.o.....	62
4.2.3	Varianta postupného přechodu	65
4.3	Doporučení vhodné přeměny	66
4.4	Zdanění jako s.r.o.	67
4.4.1	Zdanění činnosti jednatele	67
4.4.2	Zdanění s.r.o. z pohledu daně z příjmu	69
4.4.3	Výplata podílu na zisku.....	70
4.5	Porovnání zdanění s.r.o. a OSVČ.....	71
4.5.1	Při aktuálních výsledcích	71
4.5.2	Při očekávaných výsledcích následující rok	72
4.6	Doporučení.....	74
4.7	Harmonogram přeměny	75
	ZÁVĚR.....	77
	Seznam použité literatury	78
	Seznam použitých obrázků	82
	Seznam tabulek	83
	Seznam grafů	84
	Seznam diagramů.....	85

ÚVOD

Téma návrh projektu transformace podnikatelského subjektu z osoby samostatně výdělečně činné na společnost s ručením omezeným jsem si vybral zejména z důvodu, že jedná v dnešní době o stále častěji diskutované téma. Dalším důvodem pro výběr tohoto tématu je skutečnost, že se s touto problematikou setkávám i na osobní úrovni s vybranou fyzickou osobou. Díky této závěrečné práci získám hlubší vhled do celé této problematiky.

K 31.12.2023 je celkový počet osob samostatně výdělečně činných (dále také „OSVČ“) v České republice 1 127 189. Z toho 668 737 OSVČ podniká na hlavní činnost a 458 452 osob podniká na vedlejší činnost.¹ Zatímco společností s ručením omezeným (dále také „s.r.o.“) je pouze 518 696.² Z toho je zřejmé, že většina podnikatelů volí pro své podnikání OSVČ.

Podnikání jako OSVČ má samozřejmě své výhody. Zejména v začátcích podnikání se vyplatí OSVČ díky uplatnění paušálních výdajů, které snižují základ daně poplatníka, včetně vyměřovacího základu pro sociální a zdravotní pojištění. Další výhodou je také skutečnost, že informace o příjmech nejsou veřejně zjištělné a celková administrativní náročnost je u OSVČ nižší.

Na druhou stranu podnikání jako s.r.o. má výhodu, pokud se na podnikání podílí více osob. Největší výhodou je ručení za dluhy pouze do výše nesplaceného kapitálu. Společnost s ručením omezeným může mít navíc častěji nižší výslednou odvodovou zátěž, protože vyplacené podíly na zisku podléhají pouze srážkové dani ve výši 15 %. Prodej či převod podílu u s.r.o. je mnohem jednodušší než u OSVČ.

Z těchto důvodů by si měl podnikatel před začátkem podnikání ujasnit své představy o podnikání a vytvořit jednoduchý finanční plán svého podnikání. Z tohoto plánu bude podnikateli patrné, jestli může v delším časovém horizontu očekávat příjmy přesahující maximální limit pro stanovení paušálních výdajů. Při překročení tohoto limitu bude pro podnikatele nejspíše výhodnější, aby pro své podnikání využil formu s.r.o.

¹ Počet OSVČ v ČR. Dostupné z: <https://data.cssz.cz/web/otevrena-data/graf-pocet-osvc-v-cr>.

² V Česku vzniká méně firem než v uplynulých letech. Důvodem jsou zvýšená podnikatelská rizika. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/clanky>.

Jak již napovídají aktuální čísla o počtech OSVČ a s.r.o., je zřejmé, že většina podnikatelů takový předběžný plán nedělá a v podstatě začínají podnikat automaticky bez rozmyslu jako OSVČ. Až s rozvojem podnikání zažívá úspěšný podnikatel nárůst příjmů a zvýšení pohledávek, což značí expanzi jeho podnikání. Teprve v tento moment si podnikatelé uvědomují, že je vhodné změnit právní formu podnikání z OSVČ na podnikání pomocí jiné právní formy. Právní předpisy umožňují přeměnu z individuální podnikatelské činnosti na podnikání formou jakékoliv právnické osoby. Tato transformace je ale ovšem časově i finančně náročná.

Diplomová práce se zabývá transformací konkrétní fyzické osoby na podnikání prostřednictvím právnické osoby, zejména formou společnosti s ručením omezeným. Hlavním cílem této transformace je vypracovat návrh transformace pro danou fyzickou osobu tak, aby byl tento návrh optimální pro vybranou fyzickou osobu. Tento návrh je vytvořen společně s harmonogramem realizace.

1 CÍLE PRÁCE, METODY A POSTUPY ZPRACOVÁNÍ

Cílem práce je vypracovat návrh transformace vybrané fyzické osoby na společnost s ručením omezeným. Na tuto problematiku je nahlíženo z účetního i daňového hlediska, včetně časového harmonogramu realizace tohoto návrhu.

Tato práce je rozdělená do dvou částí, a to na teoretickou část a praktickou část, jejíž součástí je analýza současného stavu fyzické osoby a vlastní návrhy řešení.

V teoretické části se práce zabývá problematikou osob samostatně výdělečně činných, následně se zabývá transformací formy podnikání z podnikání jako fyzické osoby na podnikání formou společnosti s ručením omezeným, včetně časového harmonogramu této transformace. V závěru teoretické části se práce zabývá problematikou podnikání formou společnosti s ručením omezeným.

V analýze současného stavu jsou uvedeny základní informace o vybrané fyzické osobě, dále se práce zaměřuje na bližší výsledky jejího podnikání, jako jsou příjmy, výdaje, rozdíly mezi příjmy a výdaji a stav majetku a dluhů v daňové evidenci.

V části vlastní návrhy řešení jsou kalkulovány možné způsoby přeměny z podnikání formou OSVČ na podnikání formou s.r.o. Následně je vybrán nejvhodnější způsob přeměny pro vybranou fyzickou osobu. Po zvoleném způsobu jsou kalkulovány odvody spojené s podnikáním. Na základě nižších budoucích odvodů při podnikání formou s.r.o. je stanoven časový harmonogram přeměny.

Práce je zpracována v souladu s legislativou platnou k 31.12.2023

2 Teoretická část

Tato část diplomové práce se zabývá teoretickými východisky, která poskytují základní rámec informací potřebných pro navazující analytickou část diplomové práce, která se zabývá přeměnou na jinou právní formu podnikání.

2.1 Problematika samostatné výdělečné činnosti

Samostatně výdělečná činnost je fyzická osoba, která má příjmy z vlastního podnikání nebo jiné obdobné činnosti. Mezi nejčastější formy OSVČ patří živnostenské podnikání. Mezi další formy samostatné činnosti může patřit ale i příjem ze zemědělské činnosti, činnost lékařů nebo advokátů nebo také příjem z autorských práv. Dle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů je OSVČ osoba, která vykonává samostatnou výdělečnou činnost, nebo spolupracuje s osobou samostatně výdělečně činnou jako spolupracující osoba. Zároveň ukončila povinnou školní docházku a dosáhla alespoň 15 let věku. Pokud osoba nespĺňuje některý z výše uvedených požadavků, nelze ji považovat za OSVČ.

2.1.1 Hlavní a vedlejší samostatná výdělečná činnost

Samostatně výdělečná činnost se dělí na hlavní a vedlejší výdělečnou činnost. OSVČ se pokládá za OSVČ vykonávající hlavní činnost ve všech kalendářních měsících, ve kterých není považována za OSVČ vykonávající činnost vedlejší. Samostatně výdělečná činnost je považována za vedlejší činnost, pokud osoba v kalendářním roce vykonává zaměstnání. Za zaměstnání se považuje činnost, která osobě zakládá povinnost na nemocenském pojištění zaměstnanců a i na sociálním zabezpečení. Pokud pobírá invalidní důchod nebo jí byl přiznán starobní důchod. Také při nároku na peněžitou pomoc v mateřství či nemocenské při těhotenství a porodu. Pokud osobně pečuje o dítě do 4 let věku. Možností je také péče o osobu mladší 10 let, která je závislá na pomoci jiných osob, pokud je tato osoba osobou blízkou. Jestliže není osobou blízkou, stačí pokud žije s OSVČ ve společné domácnosti. Pokud o takovou to osobu pečuje více lidí, jedná se u vedlejší činnosti pouze u osoby, která byla určena písemnou dohodou.³

³ Definice a druhy svč. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/definice-a-druhy-svc>.

2.2 Druhy zdanitelných příjmů ze samostatně výdělečné činnosti

Nejčastějším druhem příjmů fyzických osob je příjem z provozování živnosti. Rozlišování různých druhů příjmu je důležité zejména u těch fyzických osob, které uplatňují výdaje procentem, neboť právě u těchto osob je nutné správně stanovit procentuální sazbu výdajů. Druhy zdanitelných příjmů se rozdělují na:

- podnikání v zemědělství, je-li fyzická osoba podnikající v zemědělství evidována dle zvláštního zákona, ale také příjmy z lesního a vodního hospodářství,
- provoz živnosti, na které je potřeba získat oprávnění k provozu dle živnostenského zákona,
- výkony umělců nebo jiné tvůrčí činnosti na základě autorskoprávních vztahů,
- výkony jiných činností konaných výdělečně na základě oprávnění dle zvláštních předpisů,
- podíly společníků veřejných obchodních společností a podíly komplementářů komanditní společnosti na zisku,
- příjmy z užití nebo poskytnutí práv průmyslového vlastnictví a dalších práv včetně práv příbuzných práv autorskému,
- příjmy z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku.⁴

2.2.1 Živnost

Definice pojmu živnost je formulována v § 2 Zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále též „ŽZ“). V tomto zákoně je definována jako: *„Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.“*⁵ Následující § 3 se zabývá činnostmi, které živností nejsou, jedná se o například o činnost auditorů nebo daňových poradců. Na druhé straně podnikání je definováno obdobně jako živnost. Z uvedeného lze chápat, že ve své podstatě je každý živnostník podnikatel. Na druhou stranu ovšem není každý podnikatel živnostníkem.⁶

⁴ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů; § 7.

⁵ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon); § 2.

⁶ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon). § 2 a § 3.

2.2.2 Podmínky pro provozování živnosti

Podmínky pro provozování živnosti se dělí do dvou dílčích skupin, a to na všeobecné podmínky pro provozování živnosti a zvláštní podmínky pro provozování živnosti.

Všeobecné podmínky

Mezi základní všeobecné podmínky patří bezúhonnost a zletilost. Bezúhonností se nemyslí naprostá bezúhonnost, nýbrž pouze fakt, že osoba nesmí být pravomocně odsouzena za úmyslný trestný čin, který by byl spojený právě s předmětem podnikání. Ve zvláštních případech lze za pomoci souhlasu zákonných zástupců získat zletilost již při dovršení 15 let věku. Tento souhlas musí být potvrzen soudně. Důležité je také zmínit, že jako podnikatel, můžete provozovat i více živností najednou.

Zvláštní podmínky

Zvláštní podmínky navazují na všeobecné podmínky. Tyto podmínky je třeba splnit u živností řemeslných a vázaných. Často se jedná o potvrzení řádného vzdělání či potvrzení o vykonání dostatečné praxe.

Pokud osoba nesplňuje některou z výše zmíněných zvláštních podmínek musí mít osobu, která se zaručí, že práce bude odváděna v očekávané kvalitě. Tento odpovědný zástupce následně nese odpovědnost za situaci, kdy práce není dostatečná.⁷

2.2.3 Rozdělení živností

Živnosti se v České republice dělí na živnosti koncesované a živnosti ohlašovací.

Živnosti koncesované

Živnosti podléhající koncesi vyžadují speciální povolení, známé jako koncese, které uděluje živnostenský úřad. Koncese je zvláštní oprávnění určené k regulaci určitých činností. Po podání žádosti o koncesi musí odpovědný orgán do 30 dnů vydat stanovisko. Toto stanovisko je následně oznámeno živnostenskému úřadu, který má 5 dní na zápis podnikatele do živnostenského rejstříku a vydání odpovídajícího výpisu. Povolení k provozování koncesované živnosti je platné až poté, kdy rozhodnutí o udělení koncese nabude právní moci. Pro provozování těchto živností platí určité obecné i specifické

⁷ DOLEČEK, Marek. Živnosti.

podmínky. Mezi oblasti podléhající koncesi patří například výroba zbraní a střeliva, výroba výbušnin nebo činnost směnárny.

Živnosti ohlašovací

Mezi ohlašovací živnosti patří živnosti řemeslné, vázané a volné. Oproti koncesovaným živnostem mohou tyto živnosti být provozovány bezprostředně po ohlášení živnostenskému úřadu za předpokladu, že žadatel splní všechny požadované podmínky. Poté živnostenský úřad do 5 dnů od ohlášení zaznamená podnikatele do živnostenského rejstříku, což slouží jako důkaz o oprávnění provozovat danou živnost. Na rozdíl od koncesovaných živností mají ohlašovací živnosti pevně stanovenou dobu, ve které může být ohlašovací živnost zakázána. Pokud není v této lhůtě zakázána, je povolena.

2.2.4 Ukončení živnosti

Ukončení živnostenského oprávnění dělíme na dva způsoby, dělíme je na zánik a zrušení. Rozdíl mezi těmito způsoby je, že při zrušení živnost končí z důvodu rozhodnutí živnostenského úřadu. Na druhé straně zánik je z důvodu nastalých skutečností.⁸

Zánik živnostenského oprávnění

Živnostenské oprávnění zaniká z důvodů taxativně uvedených v § 57 ŽZ. Jedná se tedy o tyto situace:

- a) *„smrtí podnikatele, pokud v dané živnosti nepokračují dědicové nebo správce dědictví nebo insolvenční správce,*
- b) *zánikem právnické osoby (nejde-li o přeměnu společnosti či družstva),*
- c) *uplynutím doby, pokud bylo oprávnění vydáno na dobu určitou (právo provozovat živnost ale nezaniká v případě, že je před uplynutím této doby řádně oznámeno a doloženo, že živnost bude provozována i nadále),*
- d) *výmazem zahraniční osoby povinně zapsané v obchodním rejstříku nebo jejího předmětu podnikání z obchodního rejstříku,*
- e) *stanoví-li tak zvláštní právní předpis,*
- f) *rozhodnutím živnostenského úřadu o zrušení živnostenského oprávnění“⁹*

⁸ DOLEČEK, Marek. Živnosti.

⁹ Zákon č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání (živnostenský zákon); § 57.

Zrušení živnostenské oprávnění

Živnostenský úřad může živnostenské oprávnění zrušit, jestliže živnostník nesplňuje některé podmínky. Zrušením živnostenské oprávnění se zabývá § 58 ŽZ. Jedná se o případy, kdy podnikatel již nesplňuje některé ze všeobecných podmínek provozování živnosti, konkrétně se jedná o omezení svéprávnosti, nebo porušení bezúhonnosti. Dalším důvodem pro zrušení živnostenského oprávnění může být i konkurs uvalený na podnikatele. Podnikatel může i sám o toto zrušení zažádat. Zrušení živnosti, ale může nastat i z důvodu nedostatečně označeného místa, kde podnikatel živnost provozuje. Zrušení živnostenského oprávnění může nastat i z dalších důvodů jako je například porušení podmínek stanovených koncesí, pokud přijde o povolení pobytu, při neprovozování živnosti po dobu delší než 4 roky, bez dřívějšího přerušování provozování živnosti a další důvody uvedené v § 58 ŽZ.¹⁰

2.3 Evidence samostatně výdělečné činnosti

Daňová evidence

Daňová evidence nahradila jednoduché účetnictví. Daňová evidence jednoduché účetnictví ještě zjednodušila. Daňovou evidenci musí vést osoba, která má příjmy ze samostatné činnosti a chce v priznání uplatnit skutečné výdaje. Při uplatňování výdajů procentem či při paušální dani není potřeba vést daňovou evidenci vůbec. Nejdůležitější pro daňovou evidenci je správné vedení všech peněžních i nepeněžních příjmů souvisejících s podnikáním. V zájmu podnikatele je i evidence všech výdajů spojených s podnikáním. Tyto výdaje musí být pro daňovou evidenci zaplacené a toto zaplacení musí být odůvodnitelné na základě dokladů.¹¹

Pro správné vedení daňové evidence je důležité pochopení, že všechny peněžní a materiální pohyby pochází z podnikatelské činnosti, což zahrnuje jak příjmy z prodeje produktů, zboží a služeb (vykazující pozitivní cash flow), tak i výdaje nutné pro generování, zabezpečení a udržení těchto příjmů (vykazující negativní cash flow). Z tohoto důvodu by měla být daňová evidence schopna účinně reflektovat veškerý majetek a závazky podnikatele. To zahrnuje jak majetek nezbytný pro provozování

¹⁰ Zákon č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání (živnostenský zákon); § 58.

¹¹ KONEČNÁ, Jana. Daňová evidence OSVČ.

podniku, tak i financované zdroje (cizí zdroje), které přispívají k pokrytí hodnoty majetku podniku. Díky daňové evidenci je následně zajištěn základ daně z příjmu fyzických osob. Na obrázku níže je znázorněna struktura podnikového majetku, který je nabyt a využíván pro podnikové účely.¹²

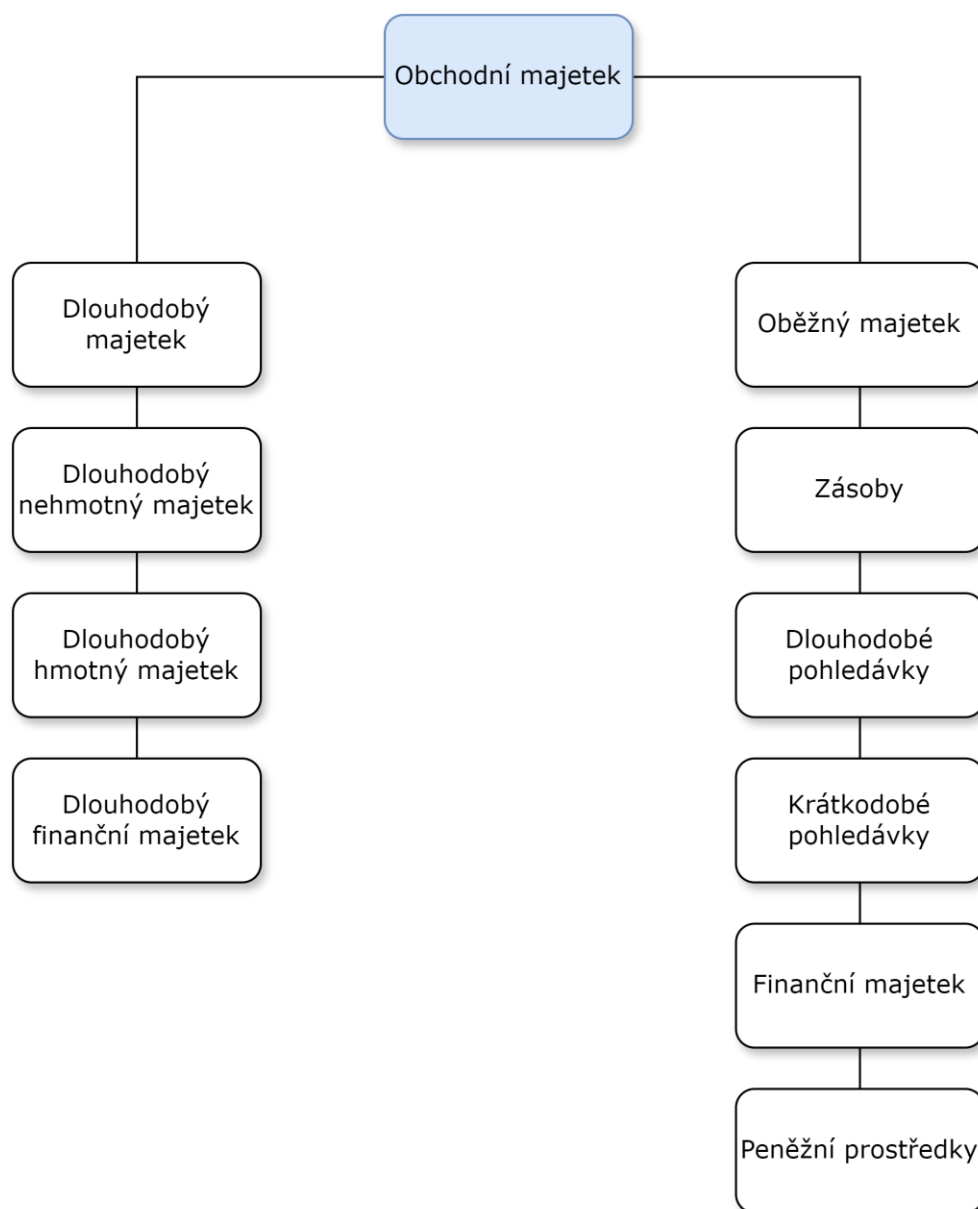


Diagram 1 Struktura majetku v daňové evidenci
Zdroj: Vlastní pracování dle Duška

¹² DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. Daňová evidence podnikatelů, str. 17.

Do daňové evidence se smí evidovat pouze výdaje, které jsou spojené s majetkem zahrnutým v obchodním majetku. Obchodním majetkem se rozumí soubor majetkových hodnot, které podnikatel vlastní a zároveň jsou součástí daňové evidence.

Účetnictví

Fyzická osoba musí vést účetnictví, pokud se stane účetní jednotkou. Účetní jednotkou se fyzická osoba stane, pokud naplní podmínky uvedené v § 1 Zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále také „ZOÚ“).

Fyzická osoba musí vést účetnictví při překročení obratu do kterého se započítávají plnění dle Zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále také „ZDPH“). Limit ročního obratu stanoveného od prvního dne kalendářního roku je 25 000 000 Kč. Mezi další povinnosti pro vedení účetnictví může ukládat jiný zvláštní právní předpis. Účetnictví také musí vést osoby, které jsou jako podnikatelé zapsány v obchodním rejstříku. Fyzická osoba se může i sama dobrovolně rozhodnout pro vedení účetnictví

Účetnictví vedou osoby na základě ZOÚ, za pomoci Českých účetních standardů a Vyhlášky č. 500/2002 Sb., prováděcí vyhláška k účetnictví.

Osoby vedoucí účetnictví vedou účetnictví podvojnými zápisy o stavu a pohybu majetku, jiných aktiv, závazků včetně dluhů a dalších pasiv, a také o nákladech, příjmech a hospodářském výsledku. Každá informace zobrazená v účetnictví musí být podložena minimálně účetním dokladem. Účetnictví musí být vedeno takovým způsobem, aby následná účetní závěrka, která je sestavena na základě účetnictví, podávala věrný a poctivý obraz o účetnictví.¹³

Nedovolí-li ZOÚ změnu musí účetní jednotka účtovat v plném rozsahu. Pro vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu musí účetní jednotka splnit podmínky uvedené v § 9 ZOÚ. Z tohoto paragrafu vyplývá, že ve zjednodušeném rozsahu může vést účetnictví příspěvková organizace, pokud tak rozhodne její zřizovatel nebo malá či mikro účetní jednotka, pokud tato jednotka nemá povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem.

¹³ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví; § 1; § 9.

Mikro účetní jednotka je ta účetní jednotka, která k rozvahovému dni nepřekračuje dvě z hraničních hodnot. Hraniční hodnota pro aktiva činí 9 000 000 Kč, roční čistý obrat má hraniční hodnotu 18 000 000 Kč a průměrný počet zaměstnanců za účetní období má hodnotu 10.

Malá účetní jednotka je ta účetní jednotka, která není mikro účetní jednotkou a zároveň nepřekračuje k rozvahovému dni dvě z hraničních hodnot pro malou účetní jednotku. Hraniční hodnoty pro malou účetní jednotku jsou u celkových aktiv 100 000 000 Kč. Roční úhrn čistého obratu má hraniční hodnotu 200 000 000 Kč. Průměrný počet zaměstnanců za účetní období je u malé účetní jednotky 50.¹⁴

Účetnictví ve zjednodušeném rozsahu umožňuje prezentovat informace v menším rozsahu a omezit aplikace účetních metod. U zjednodušeného rozsahu účetnictví se u účtového rozvrhu uvádějí pouze skupiny. Účtování v deníku se může spojit s účtováním v hlavní knize. Podniky nemusí oceňovat majetek a závazky v reálných hodnotách. Jsou oprávněny vytvářet pouze opravné položky a rezervy podle ZOÚ. Navíc účetní jednotky, pokud nemají povinnost podrobit svou závěrku auditu, mohou připravovat účetní závěrku jen ve zkráceném rozsahu¹⁵

Přechod z daňové evidence na účetnictví

Přechodem z daňové evidence na účetnictví se zabývá příloha č. 3 ZDP. Osoba musí přejít na účetnictví po naplnění limitů uvedených v § 1 ZOÚ. Přechod na účetnictví je často spojován s negativním daňovým dopadem. Fyzická osoba totiž musí dodanit zásoby na skladě a neuhrazené pohledávky. Může ale svůj základ daně ponížít o hodnotu neuhrazených dluhů.

Základ daně se následně upravuje až v tom roce, ve kterém fyzická osoba začne účtovat. Již zmíněný negativní daňový dopad může osoba rozmělnit do více zdaňovacích období. Dle § 23 odst.14 ZDP lze rozmělnit tento daňový dopad do 9 zdaňovacích období. Pokud nastane v průběhu těchto 9 zdaňovacích období u osoby nějaká změna, například ukončí nebo přeruší činnost nebo přejde na paušální výdaje, musí osoba provést jednorázové dodanění zbývajících částí. Je nutné zmínit, že po dobu těchto 9 zdaňovacích období musí

¹⁴ VYCHOPENĚ, Jirí. Společnost s ručením omezeným z účetního a daňového pohledu [online].

¹⁵ Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví; § 13a.

v každém roce osoba vykázat alespoň nějaké dodanění zmíněných zásob nebo pohledávek.

Postup při přechodu z daňové evidence na účetnictví začíná zjištěním stavů jednotlivých složek majetku a dluhů, případně rezerv, oceňovacích rozdílů k úplatně nabytému majetku. U finančního leasingu neuplatněnou část výdajů ke dni, který předchází prvnímu dni účetního období. Jednotlivé složky majetku se ocení dle § 24 a 25 ZOÚ. V případě dlouhodobého majetku účetní jednotka sestaví odpisové plány. Určení stavu oprávek je dáno součtem odpisů, které by byly účtovány dle odpisového plánu do okamžiku přechodu z daňové evidence na účetnictví. Stav jednotlivých složek majetku a dluhů, rezerv oceňovacích rozdílů se převedou k prvnímu dni účetního období jako počáteční zůstatky příslušných rozvahových účtů. V případě leasingu se neuplatněná část výdajů uvede jako počáteční zůstatek nákladů příštího období tedy do účtové skupiny 38. Rozdíl mezi součtem počátečních stavů pasiv a součtem počátečních stavů aktiv se uvede do účtové skupiny 49. Na účet individuálního podnikatele. Pokud je zjištění rozdíl kladný projeví se jako aktivní zůstatek. Při záporném rozdílu se jedná o pasivní zůstatek.¹⁶

Přechod z účetnictví na daňovou evidenci

Přechodem z účetnictví na daňovou evidenci se zabývá příloha č. 2 ZDP. Přechod z účetnictví na daňovou evidenci připouští § 4 odst. 7 ZOÚ. Tento přechod je ovšem možný nejdříve po uplynutí 5 po sobě jdoucích účetních období, ve kterých osoba vede účetnictví. Výjimkou pro tento časový test je ukončení činnosti, které zároveň znamená i ukončení účetnictví. Uvedené tedy znamená, že pokud osoba vedla účetnictví 5 let a již nemá povinnost vést účetnictví, může přejít zpět na daňovou evidenci.¹⁷

Postup při přechodu z účetnictví na daňovou evidenci začíná provedením inventarizace veškerého majetku a závazků. Následným zpracováním daňového přiznání a proúčtování splatné daně, také uzavřením účetních knih a sestavením účetní závěrky. Nakonec se vyčlení položky, které budou ovlivňovat základ daně v období, ve kterém bude vedena daňová evidence. Mezi tyto vyloučené položky patří pohledávky a dluhy za kalendářní rok, ve kterém poplatník vedl účetnictví. Důsledkem vyloučení dluhů je zvýšení základu daně na druhé straně vyloučení pohledávek snižuje základ daně. Stav zásob a cenin za

¹⁶ DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. Daňová evidence podnikatelů, str. 104.

¹⁷ MÜLLEROVÁ, Libuše. Přechod z účetnictví na daňovou evidenci.

kalendářní rok, ve kterém bylo vedeno účetnictví, také sníží hodnotu základu daně stejně jako vyloučení pohledávek. Zůstatek účtu časového rozlišení v aktivech rozvahy a poskytnuté zálohy sníží základ daně. Zůstatky účtu časového rozlišení pasivních rozvahy a přijaté zálohy zvýší základ daně pro rok, ve kterém poplatník začne aplikovat daňovou evidenci. Zůstatek účtu opravných položek k pohledávkám, které jsou vytvořeny dle Zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů zvyšují základ daně, ve znění pozdějších předpisů. Zůstatky dohadných pasivních účtů zvýší základ daně. Zůstatky dohadných aktivních účtů sníží základ daně pro rok, ve kterém poplatník zahájí vedení daňové evidence.¹⁸

2.4 Daňová a odvodová povinnost OSVČ

Mezi odvodové povinnosti OSVČ patří daň z příjmu fyzických osob (dále také „DPFO“), účast na sociální pojištění a v neposlední řadě účast na zdravotním pojištění.

2.4.1 Daň z příjmu fyzických osob

Registrace k dani z příjmů

Povinnost podat přihlášku k registraci jako poplatník a zároveň plátce daně z příjmů fyzických osob vzniká do 15 dnů od zahájení činnosti nebo přijetí příjmů ze samostatné činnosti. Registrace není povinná okamžitě při udělení povolení k vykonávání činnosti. Poplatník, který přijímá příjmy, je osvobozen od registrační povinnosti, pokud tyto příjmy nejsou předmětem daně, jsou osvobozeny od daně nebo se na ně vztahuje srážková daň. V konkrétních případech se to týká zejména osob, které získávají příjmy z pronájmu nebo osoby, které přispívají do tištěných médií, rozhlasu nebo televize, kde poplatník daně platí konečnou srážkovou daň a současně příjmy z této aktivity nesmí překročit 10 000 Kč za kalendářní měsíc.¹⁹

Základ daně z příjmů

Pro stanovení základu daně z příjmů fyzických osob je důležité si nejdříve ujasnit jaké příjmy jsou předmětem této daně. Předmětem této daně jsou příjmy ze závislé činnosti § 6 ZDP. Příjmy ze samostatné činnosti § 7 ZDP. Příjmy z kapitálového majetku § 8 ZDP

¹⁸ Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů; 2. příloha.

¹⁹ PELC, Vladimír. Daně z příjmů s komentářem; str. 741.

Příjmy z nájmu § 9 ZDP Pod poslední § 10 ZDP spadají ostatní příjmy. Každý jeden § od § 6 až po § 10 ZDP tvoří dílčí základ daně z příjmů. Dílčí základ daně tvoří vždy příjmy z uvedeného paragrafu, tyto příjmy jsou následně poníženy o výdaje určené k dosažení, zajištění a udržení příjmů. V případě, kdy poplatník má pouze jeden druh příjmů, tvoří pouze tento jeden příjem jeho celý základ daně. V případě souběhu více příjmů je tvořen základ daně součtem všech dílčích základů daně. Základ daně se po odečtení nezdanitelných částí základu daně a odčitatelných položkách základů daně zaokrouhluje na stokoruny dolů.²⁰

Nezdanitelná část základu daně

Nezdanitelnou částí základu daně se zabývá § 15 ZDP. Nezdanitelné části základu daně se odčítají od základu daně. Do nezdanitelných částí základu daně patří bezúplatné plnění, úroky z hypotečního úvěru, příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem, pojistné na soukromé životní pojištění, zaplacené členské příspěvky člena odborové organizaci a úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání. Aby mohli být tyto části základu daně odečteny, musí být skutečně uhrazeny poplatníkem.

Bezúplatné plnění na prospěšné účely je odpočet, který má za cíl vzbudit v poplatnících touhu financovat neziskový sektor. ZDP uvádí taxativní výčet účelů, které se považují za prospěšné. Drtivá většina darů lze uplatnit právníkům osobám se sídlem v České republice nebo Evropské unii. Může jít o peněžní i nepeněžní plnění. Úhrn pro bezúplatné plnění má roční minimální hranici, aby se zamezilo zbytečné administrativní zátěži. Tato minimální hranice činí 2 % základu daně, pokud by tyto 2 % byla nižší než 1 000 Kč je minimální hranicí 1 000 Kč. Maximální hranicí pro bezúplatné plnění je 15 % základu daně.

Úroky z hypotečního úvěru představují nejvýznamnější vliv na základ daně poplatníka a na druhé straně výrazně ovlivňují příjmy státu. Pro úroky z hypotečního úvěru lze považovat pouze úvěr poskytnutý dle Zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření, ve znění pozdějších předpisů. Pro možnost odpočtu musí být úroky tohoto úvěru uhrazeny a úvěr musí být poskytnut pro bytovou potřebu. Výčet bytové potřeby je v § 15 ZDP a vyplývá z něj, že bytová potřeba musí sloužit k trvalému bydlení. Tento odpočet je limitován do částky 300 000 Kč na nemovitosti pořízené do

²⁰ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů; § 5 ; § 16.

31.12.2020. Na nemovitosti, které byly pořízené nebo jim byla vydána stavební povolení po 1.1.2021, činí limit na odpočet 150 000 Kč na jednu společně hospodařící domácnost.²¹

Mezi často využívanou nezdánitelnou část základu daně patří příspěvek na penzijní připojištění, který je limitován celkovou částkou 24 000 Kč za zdaňovací období. Pro využití tohoto limitu si musí poplatník měsíčně na penzijní připojištění odkládat 3 000 Kč.

Od roku 2024 je nový limit 48 000 Kč, který platí pro penzijní, ale i životní pojištění včetně dlouhodobého investičního produktu.

Odčitatelné položky od základu daně

Odčitatelné položky od základu daně jsou upraveny v ZDP, konkrétně v § 34 až 34h ZDP. Nejčastější odčitatelnou položkou je daňová ztráta. Daňová ztráta lze přenést za přesně stanovených podmínek do dalších zdaňovacích období. Daňovou ztrátu nelze aplikovat na příjmy ze závislé činnosti. Vyměřenou daňovou ztrátu lze aplikovat za dvě bezprostředně předcházející zdaňovací období nebo maximálně v pěti následujících obdobích. Tuto ztrátu lze aplikovat najednou, nebo ve více obdobích po částech.²²

Sazba daně

Výše sazby daně je stanovena v § 16 ZDP. Pro rok 2023 se aplikuje 15% sazba daně pro základ daně, který nepřesahuje 48násobek průměrné mzdy. Průměrná měsíční mzda pro rok 2023 byla stanovena na 40 324 Kč. Z tohoto vyplývá, že se 15% sazba daně aplikuje na základ daně 1 935 552 Kč. Při překročení tohoto základu daně se aplikuje 23% sazba daně. Tato sazba se ale aplikuje pouze pro část, která překračuje 1 935 552 Kč.

V roce 2024 přichází k výrazné změně v této problematice. Limit se totiž snižuje z 48násobku průměrné mzdy na 36násobek průměrné mzdy. Z tohoto důvodu se sníží již zmíněný limit z 1 935 552 Kč na 1 582 812 Kč. V měsíčních příjmech to znamená, že bude aplikována vyšší sazba daně již od 131 901 Kč měsíčně.²³

²¹ VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ, Jana VÍTKOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ. Daňový systém ČR.; str. 153.

²² VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ, Jana VÍTKOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ. Daňový systém ČR.; str. 157.

²³ MEČÍŘOVÁ, Lucie. Kdo musí letos odvádět vyšší 23% daň z příjmů?.

Slevy na dani

Slevy na dani se, na rozdíl od nezdanitelných částí základu daně a položek odčitatelných od základu daně, odečítají až z vypočtené daňové povinnosti. Slevami na dani se zabývá § 35 a následující ZDP. Pro fyzické osoby se ale jedná primárně o § 35ba a § 35bb ZDP. Jedná se o slevu na poplatníka, manžela a invaliditu. V roce 2023 bylo možné ještě využít slevu na studenta a na umístění dítěte do předškolního zařízení.

Nárok na slevu na poplatníka mají i nerezidenti ČR. Pokud se jedná o rezidenta EU nebo EHP může uplatnit ostatní slevy v případě, že příjem plynoucí z České republiky tvoří 90 % příjmů této osoby.

Sleva na poplatníka činí 30 840 Kč. Tuto slevu lze využít u příjmu dle § 6 ZDP i při měsíčním výpočtu záloh. Poplatník má nárok vždy na slevu v celé výši, a to i v případě, že pracoval pouze část roku.

Slevu na manžela lze uplatnit v případě společně hospodařící domácnosti, pokud příjem manžela nepřekročil za zdaňovací období částku 68 000 Kč. Do této částky se nezahrnují příjmy dle §35bb odst. 4 ZDP. Sleva na manžela činí 24 840 Kč.

Sleva na invaliditu je rozdělena do dvou kategorií dle stupně invalidity. Pro první a druhý stupeň invalidity činí 2 520 Kč, pro třetí stupeň 5 040 Kč. Držitel průkazu ZTP/P má pak nárok na slevu ve výši 16 140 Kč.

Daňové zvýhodnění

Daňové zvýhodnění upravuje § 35c ZDP. Aplikuje se po uplatnění slev a díky daňovému zvýhodnění může vzniknout i daňový bonus. Daňový bonus vzniká, když daňové zvýhodnění je vyšší než vypočtená daň po slevách. Minimální výše daňového bonusu, kterou si lze nárokovat činí 100 Kč. Na tento bonus mohou dosáhnout jen ti poplatníci, kteří za zdaňovací období mají příjem alespoň šestinásobek minimální měsíční mzdy.

Daňové zvýhodnění může využít poplatník žijící s dítětem ve společně hospodařící domácnosti. Daňové zvýhodnění činí 15 204 Kč na jedno dítě, 22 320 Kč na druhé dítě a 27 840 Kč na třetí a každé další dítě. Pokud má dítě priznaný nárok na průkaz ZTP/P, zvyšuje se daňové zvýhodnění na dvojnásobek. Pokud v jeden moment vyživuje více

poplatníků daňové zvýhodnění, může využít jen jeden z nich. Daňové zvýhodnění lze uplatnit od měsíce, ve kterém se dítě narodilo.²⁴

Podávání daňového přiznání

Podmínkami pro podání daňového přiznání se zabývá § 38g ZDP. Podat daňové přiznání musí každý, jehož příjmy jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob, které přesáhly 50 000 Kč. Do tohoto limitu se nezapočítávají příjmy, které jsou osvobozené a příjmy, ze kterých je daň vybírána srážkou dle zvláštní sazby daně. Přiznání je taktéž povinna podat osoba, která sice nemá příjmy přesahující 50 000 Kč, ale vykazuje daňovou ztrátu.²⁵

Lhůtami a povinnostmi u daňového tvrzení se zabývají ustanovení § 135 a § 136 Zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (dále také „DŘ“). DŘ mimo jiné říká, že je osoba povinna sama daň vyčíslit a uvést v přiznání všechny okolnosti. Dalším důležitým aspektem je skutečnost, že daň je splatná v poslední den lhůty pro podání řádného daňového tvrzení.

Daňový řád stanovuje i lhůty pro podání daňového přiznání. Daňové přiznání se u zdaňovacího období, které činí minimálně 12 měsíců podává nejpozději do 3 měsíců po uplynutí zdaňovacího období. V případě zdaňovacího období, které je zároveň kalendářním rokem je tato lhůta do 2. dubna 2024. Tato lhůta se prodlužuje o jeden měsíc v případě podání elektronického podání přiznání k dani z příjmů. V tomto případě se prodlužuje na 2. května 2024. V případě, že subjekt má uloženou povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem nebo v případě, že přiznání za subjekt podává daňový poradce, je tato lhůta posunuta na 6 měsíců po uplynutí zdaňovacího období. V tomto případě by byl tedy termín 1. července 2024. Subjekt může využít i prodloužení této lhůty dle § 136 odst. 6 DŘ.²⁶

Zálohy na daň z příjmů fyzických osob

Zálohami se zabývá § 38a ZDP. ZDP uvádí, že povinnost platit zálohy se vztahuje jen na některé poplatníky. Zálohy musí platit jen poplatníci, kteří překročí stanovený limit. Zálohy tedy platí poplatníci, jejichž poslední známá daňová povinnost překročila částku

²⁴ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů; § 35; § 35c.

²⁵ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů; § 38g.

²⁶ Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád; § 135; § 136.

30 000 Kč. Do této částky se ovšem nezahrnují ostatní příjmy, tedy příjmy plynoucí poplatníkovi dle § 10 ZDP.

Poplatník, jehož poslední známá daňová povinnost se pohybuje v rozmezí 30 000 Kč až 150 000 Kč platí dvě zálohy, každou ve výši 40 % poslední známé daňové povinnosti. První záloha je splatná do 15. dne šestého měsíce zdaňovacího období a druhá je splatná do 15. dne dvanáctého zdaňovacího období.

Pokud má poplatník poslední známou daňovou povinnost vyšší než 150 000 Kč musí hradit čtyři zálohy na daň z příjmů. Zálohy jsou splatné do 15. dne třetího, šestého, devátého a dvanáctého měsíce zdaňovacího období. Pokud je zdaňovacím obdobím kalendářní rok tak jsou zálohy splatné do 15. března, 15. června, 15. září a 15. prosince. Výše zálohy je 25 % poslední známé povinnosti. Výše zálohy se zaokrouhluje na celé stokoruny nahoru.²⁷

2.4.2 Sociální pojištění

Sociální pojištění je v České republice spravováno Zákonem č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Sociální pojištění se skládá ze tří podsystémů. Skládá se z důchodového pojištění, státní politiky zaměstnanosti a nemocenského pojištění. Osoby samostatně výdělečně činné jsou dle zákona povinny platit pojistné na důchodové pojištění a státní politiku zaměstnanosti. V případě že se rozhodnout účastnit na nemocenském pojištění, jsou povinny platit i toto pojištění.²⁸

Oznamovací povinnost

Podnikatel je povinen příslušné okresní správě sociálního zabezpečení oznámit zahájení samostatné výdělečné činnosti – tuto povinnost musí osoba provést nejpozději do 8. dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, ve kterém nastala skutečnost, která osobě zakládá oznamovací povinnost.²⁹

²⁷ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů; § 38a.

²⁸ VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ, Jana VÍTKOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ. Daňový systém ČR.; str. 184.

²⁹ Registrace OSVČ na úřadech. Dostupné z: <https://www.altaxo.cz/zacatek-podnikani/zivnosti/registrace-osvc-na-uradech>.

Výsledný přehled o příjmech a výdajích a zaplacených zálohách je potřebný pro správné stanovení vyměřovacího základu a výsledné povinnosti na sociálním zabezpečení. Tento přehled je nutné podat do 30 dnů od uplynutí lhůty pro podání daňového přiznání³⁰

Vyměřovací základ

Dle § 5b Zákona č. 589/1992 Sb. o pojistném na sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů je vyměřovacím základem u osob samostatně výdělečně činných 50 % daňového základu. Z vyměřovacího základu se určuje částka, kterou je třeba platit, a také se stanovuje výše příspěvku, který má dotyčná osoba nárok obdržet. Vyměřovací základ se zaokrouhluje na celé stokoruny nahoru.

Pro rok 2023 je minimální měsíční vyměřovací základ 10 081 Kč. Tento základ se počítá za měsíce, ve kterých byla samostatná činnost provázena. Lehce lze dopočítat, že v případě celoroční samostatné činnosti činí minimální roční vyměřovací základ 120 972 Kč.

Maximální měsíční vyměřovací základ činí v roce 2023 161 296 Kč. Maximální roční vyměřovací základ tedy činí 1 935 552 Kč. Jedná se o 48násobek průměrné mzdy³¹

Sazba a zálohy

Sazba sociálního pojištění pro OSVČ je tvořena z důchodového pojištění a státního pojištění pro politiku zaměstnanosti. Sazba pro důchodové pojištění tvoří 28 % vyměřovacího základu a státní politika zaměstnanosti tvoří 1,2 % vyměřovacího základu. Dohromady sociální zabezpečení má sazbu 29,2 % z vyměřovacího základu. Pokud se OSVČ rozhodne účastnit nemocenského pojištění, tak nemocenské pojištění tvoří další 2,1 % vyměřovacího základu.

Z výše uvedeného vyplývá, že výše minimální zálohy činí $29,2 \% \cdot 10\,081 \text{ Kč} = 2\,944 \text{ Kč}$. Maximální výše měsíční zálohy je tedy počítána stejným výpočtem a činí 47 099 Kč. Zálohy jsou splatné do posledního dne tohoto měsíce a jsou posílány na účet okresní správy sociálního zabezpečení.³²

³⁰ PROCHÁZKA, Jakub. Přehledy pro ČSSZ a zdravotní pojišťovnu odevzdejte do 30 dnů po přiznání.

³¹ Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti; §14; §15a.

³² Sociální pojištění v roce 2023. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/socialni-pojisteni-v-roce-2023>.

Důchodové pojištění

Jde o nejdůležitější finanční složku sociálního pojištění, která je klíčová v případě dlouhodobé pracovní neschopnosti. Peníze z pojištění na důchody a nemocenské pojištění putují do státního rozpočtu. V případě, že v rozpočtu vznikne přebytek z těchto peněz, musí být tento přebytek uložen ve státních finančních aktivech. Z důchodového pojištění se pak vyplácejí penze pro důchodce, osoby se zdravotním postižením a pozůstalé.³³

Státní politika zaměstnanosti

Tato část sociálního pojištění se věnuje lidem v produktivním věku, kteří však nejsou schopni zajistit své potřeby. Zahrnuje jak aktivní, tak pasivní podporu pro nezaměstnané.³⁴

Vedlejší činnost

Osoba samostatně výdělečně činná může provádět i vedlejší činnost. Vedlejší činnost má lepší pravidla než činnost hlavní. Za vedlejší činnost se považuje samostatně výdělečná činnost v některých sociálně uznatelných situacích. Jedná se zejména o osoby pobírající starobní nebo invalidní důchod nebo rodiče na mateřské dovolené, zaměstnance či osoby považované za nezaopatřené děti.

Vedlejší činnost musí probíhat alespoň po nějakou část měsíce. Největší výhodou podnikání na vedlejší činnost je násobně nižší minimální vyměřovací základ. Nejvyšší výhodou je, že osoby na vedlejší činnost nejsou povinně účastny důchodového pojištění, pokud se k němu sami nepřihlásí nebo mají malý příjem. Tato hranice pro účast na důchodovém pojištění je stanovena jako rozdíl mezi příjmy a výdaji ze samostatné činnosti. Pokud tedy osoba na vedlejší činnost dosáhne rozdílu mezi příjmy a výdaji ve výši 96 777 Kč, musí se následně přihlásit k důchodovému pojištění.³⁵

³³ VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ, Jana VÍTKOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ. Daňový systém ČR.; str. 182.

³⁴ VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ, Jana VÍTKOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ. Daňový systém ČR. (2020); str. 159.

³⁵ VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ, Jana VÍTKOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ. Daňový systém ČR.; str. 207.

2.4.3 Zdravotní pojištění

Zdravotní pojištění je upraveno Zákonem č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon určuje, že pojištěncem je osoba, která má trvalý pobyt na území České republiky, a zároveň je pojištěnec plátcem pojistného, pokud je osobou samostatně výdělečně činnou neboli jí plynou příjmy ze samostatné činnosti dle ZDP.³⁶

Oznamovací povinnost OSVČ

Stejně jako u sociálního pojištění je osoba povinna do osmi dnů oznámit zahájení činnosti příslušné zdravotní pojišťovně. OSVČ je i stejně jako u sociálního pojištění povinna do 30 dnů od uplynutí lhůty pro podání daňového přiznání vyplnit přehled o příjmech a výdajích, zaplacených zálohách na pojistné, vyměřovacím základu a pojistném vypočteném z vyměřovacího základu. Tento přehled musí zaslat na pojišťovnu, u které je osoba pojištěna.³⁷

Vyměřovací základ

Vyměřovacím základem pro zdravotní pojištění se zabývá Zákon č. 592/1992 o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 3a zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění je vyměřovacím základem stejně jako u sociálního pojištění 50 % základu daně. Pokud je tato částka nižší než minimální vyměřovací základ, využije se právě on. Minimální vyměřovací základ činí dvanáctinásobek poloviny průměrné mzdy. Což znamená, že minimální měsíční vyměřovací základ pro rok 2023 činí 20 162 Kč. Minimální roční vyměřovací základ činí 241 944 Kč. Největším rozdílem mezi sociálním a zdravotním pojištěním je absence maximálního vyměřovacího základu u zdravotního pojištění.³⁸

Sazba pojistného

Sazba pro výpočet zdravotního pojištění činí 13,5 % z vyměřovacího základu osoby. Jedná se o měsíční částku, která činí 13,5 % z 20 162 Kč, tedy 2 722 Kč. Pojistné je stejně

³⁶ Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů; §2; §5.

³⁷ Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění; § 24; § 3a.

³⁸ OSVČ - minimální výše záloh. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/platci/informace/osvc/osvc-minimalni-vyse-zaloh>.

jako u sociálního zabezpečení placené formou záloh, které se platí na účet zdravotní pojišťovny. Tyto zálohy jsou splatné od 1. dne v měsíci, za který se záloha platí, až do 8. dne měsíce následujícího měsíce.³⁹

2.5 Přeměna podnikající fyzické osoby na právnickou osobu

Přeměnou na právnickou osobu se zamýšlí podnikatelé, jejichž živnosti úspěšně rostou. Samozřejmě živnostenské podnikání má řadu výhod, zejména ve formě možnosti uplatňování výdajů procentem a jednoduchého ukončení podnikání. Na druhou stranu skýtá živnostenské podnikání velkou řadu nevýhod. Nejčastějším důvodem pro přeměnu na s.r.o. je ručení. Společnost s ručením omezeným neručí celým svým osobním majetkem, ale pouze majetkem společnosti. Tato skutečnost je výrazným bonusem zejména při vyšších obratech. Společnost lze snadno prodat nebo do ní lze lehce přidat společníka.

Nejčastějším důvodem pro přeměnou na s.r.o. je již zmíněná prevence zadlužení. Pokud je právní forma podnikání OSVČ a dojde ke snížování pohledávek nebo nastane jiná nepředvídatelná situace, může se podnikatel ocitnout v situaci, kdy nebude mít dostatek peněžních prostředků na úhradu pohledávek. Při neuhrazení těchto pohledávek se mohou věřitelé obrátit na soud, který může v krajních případech nařídít exekuci. Při podnikání formou s.r.o. může jako společník firmy přijít maximálně o vklad do firmy.

Dalším důležitým bodem je zhodnocení firmy. Při podnikání formou s.r.o. můžete firmu nebo podíl v ní výhodně zpeněžit nebo přenechat potomkům. V tomto případě společnost pokračuje dále a její smluvní partneři si změny nemusí ani všimnout. Při podnikání formou OSVČ lze prodat prostory, vybavení a další věci nezbytné k podnikání, ale veškeré smlouvy s odběrateli a dodavateli musí uzavřít nástupce znovu pod svým jménem.

V neposlední řadě se vyplatí změna právní formy zejména v ten moment, kdy ve svém blízkém okolí naleznete člověka, se kterým chcete společně podnikat. Společně podnikat

³⁹ Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění; § 7; § 8.

lze i jako sdružení živnostníků, ale u této právní formy se stále dluží celým majetkem i za kroky svého partnera. Z tohoto důvodu se vyplatí podnikat ve formě s.r.o.⁴⁰

2.5.1 Účetní a daňové rozdíly

Při podnikání jako OSVČ se nejčastěji vede daňová evidence nebo pouze evidence příjmů (výdaje paušálem). S přeměnou na právnickou osobu se pojí i přechod na účetnictví, které je výrazně složitější než daňová evidence. K vedení účetnictví fyzická osoba často potřebuje i nejčastěji externí účetní, která zvýší náklady společnosti. S vedením účetnictví je spojena i změna systému, ve kterém lze faktury zpracovávat.

Největší daňovou změnou je vyšší sazba daně, která se od roku 2024 zvýší na 21 % z aktuálních 19 %. Pro rok 2024 se jedná o navýšení o 6 p.b. oproti podnikání jako fyzická osoba.

Poslední zde zmíněnou markantní změnou je nakládání se ziskem. Jako živnostník může osoba s peněžními prostředky volně nakládat, neboť tyto prostředky mu patří. U s.r.o. se nejedná o prostředky fyzické osoby, nýbrž prostředky s.r.o, které má s.r.o. na svém účtu. Společník s.r.o. se může k penězům dostat nejčastěji dvěma způsoby. Ve svém s.r.o. se může společník nechat zaměstnat a pobírat mzdu. U tohoto způsobu je velká nevýhoda ve velké odvodové povinnosti. Druhým způsobem je výplata podílu na zisku. Je třeba mít na paměti, že se jedná o zisk společnosti, který je zdaněn 19 % respektive 21% sazbou daně a při výplatě tohoto zisku se ještě zdaní 15% srážkovou daní. Tato výplata podílu na zisku nesmí ohrozit fungování společnosti a musí být schválena nejvyšším orgánem s.r.o.⁴¹

2.5.2 Vklad podniku OSVČ do základního kapitálu s.r.o.

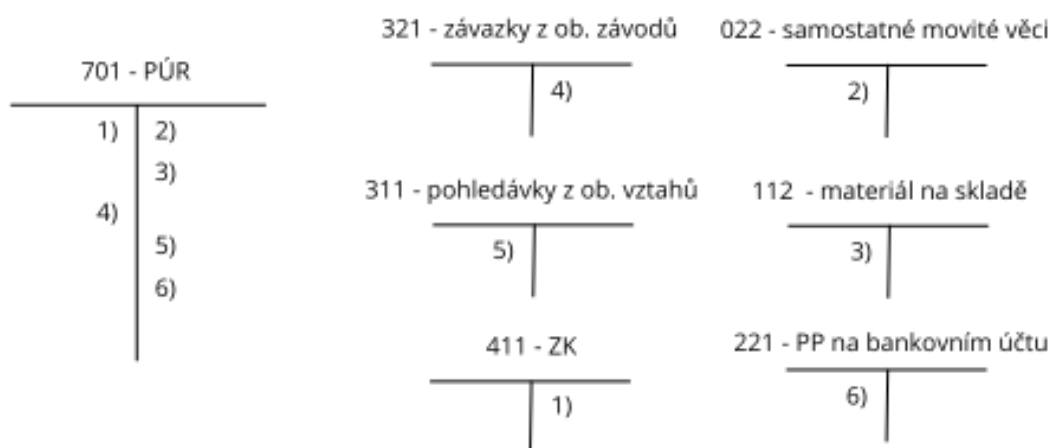
Jedná se o vložení celého jmění, které aktuálně fyzická osoba využívá pro své aktuální podnikání. Jedná se tedy o vklad obchodního závodu do podnikání, respektive vklad všech zásob, pohledávek, závazků a dlouhodobého majetku osoby samostatně výdělečně činné. Veškeré toto jmění musí být pro vklad do s.r.o. oceněno v penězích. Toto ocenění může provést jedině znalec nebo expert, který vydá znalecký posudek. Po tomto

⁴⁰ 3 způsoby, jak přejít z OSVČ na s. r. o. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/podnikani/3-zpusoby-jak-prejit-z-osvc-na-s-r-o/>

⁴¹ 3 způsoby, jak přejít z OSVČ na s. r. o. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/podnikani/3-zpusoby-jak-prejit-z-osvc-na-s-r-o/>

znaleckém posudku lze jmění vložit jako nepeněžitý vklad. Tato varianta je časově i finančně náročná. Výhodou je zajištění plynulého pokračování podnikání vůči všem stakeholderům, neboť vznikem s.r.o. na tuto s.r.o. přecházejí všechna práva a povinnosti od OSVČ. Stačí oznámit svým obchodním partnerům změnu podnikající osoby a sdělit jim veškeré nové údaje, včetně identifikačního čísla (IČ), daňového identifikačního čísla (DIČ), čísla bankovního účtu a dalších relevantních informací. Za tento převod nemusí s.r.o. platit žádný poplatek. Vklad do s.r.o. ani nepředstavuje zdanitelný příjem, tento vklad pouze zvyšuje nabývací cenu podílu. Další velkou výhodou je skutečnost, že tato transakce nepodléhá DPH. Když s.r.o. získává majetek touto metodou, tak se zaručuje, že majetek bez DPH není předán subjektu neplaticímu DPH. Zákon totiž automaticky určuje, že získáním majetku se stává nabyvatel (s.r.o.) plátcem DPH.⁴²

Při vzniku společnosti se musí otevřít účetnictví zahajovací rozvahou, která obsahuje údaje z obchodního rejstříku, kde jsou vedeny peněžité i nepeněžité vklady. Prvotní účtování se účtuje na vrub účtu 701 (Počáteční účet rozvázný) ve prospěch účtu 411 (Základní kapitál), též lze zobrazit jako 701/411. Následně se rozúčtují jednotlivé majetkové účty v cenách stanovených znalcem. Aktivní účty se zaúčtují ve formě xxx/701 a pasivní účty ve formě 701/xxx. Takže například materiál jako 112/701 na druhou stranu závazky z obchodních vztahů jako 701/321.⁴³



Obrázek 1 Účtování vkladu do společnosti
Zdroj: Vlastní zpracování

⁴² GAJAROVÁ, Michaela. Jak na přechod z OSVČ na s.r.o.

⁴³ SINECKÝ, Filip. Nepeněžitý vklad do společnosti.

2.5.3 Vznik právnické osoby prodejem obchodního závodu

V této variantě se jedná o přímý prodej obchodního závodu nově vzniklé s.r.o. Nejprve je tedy nutné založit s.r.o., tato společnost musí být zapsána do obchodního rejstříku. Následně jednatel tohoto s.r.o. podepíše s OSVČ kupní smlouvu, která bude zaručovat nákup obchodního závodu od OSVČ za určenou kupní cenu. Kupní smlouvou dojde k převodu obchodního závodu včetně všech závazků i pohledávek. Díky tomu zůstává stejně jako v předchozím případě zajištěna kontinuita. Největší výhodou tohoto způsobu je jeho rychlost, protože určení hodnoty obchodního závodu nemusí určovat znalec. Stačí určení ceny svépomocí.

Jelikož je prodávající OSVČ stejná osoba jako nový společník s.r.o., tak se jedná o spojené osoby. Z tohoto důvodu nelze stanovit kupní cenu jakkoliv. Kupní cena musí být na úrovni cen obvyklých. Jako cenu obvyklou lze označit cenu, kterou by si sjednaly dvě nezávislé osoby v běžných obchodních vztazích za stejných podmínek.

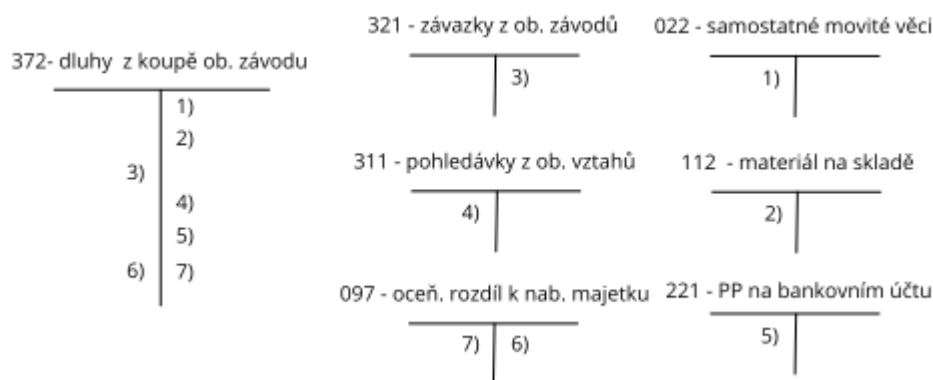
Problémem je, že při prodeji musí vzniklá s.r.o. skutečně vynaložit prostředky a uhradit kupní cenu. Taktéž vzniká s.r.o. povinnost zaplatit daň z rozdílu mezi úhrnem aktiv, které je možné ponížít o převáděné závazky. OSVČ, které kupní cenu obdrží musí taktéž uhradit daň z příjmů, neboť se jedná o zdanitelný příjem. Jelikož se jedná o zdanitelný příjem, musí OSVČ z této částky uhradit i sociální a zdravotní pojištění. Pokud jsou předmětem prodeje i zásoby, které byly již uplatněny jako výdaj, musí fyzická osoba zvýšit základ daně o rozdíl mezi hodnotou zásob a jejich cenou, která byla stanovena při prodeji obchodního závodu. Při vedení účetnictví se základ daně bude zjišťovat dle výsledku hospodaření.⁴⁴

U této metody je taktéž výhodou, že ani tato transakce nepodléhá DPH, ale stále platí, že když s.r.o. získává majetek touto metodou, tak se zaručuje, že majetek bez DPH není předán subjektu neplatícímu DPH. Zákon totiž automaticky určuje, že získáním majetku se stává nabyvatel (s.r.o.) plátcem DPH.⁴⁵

⁴⁴ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů; § 23 odst. 16.

⁴⁵ GAJAROVÁ, Michaela. Jak na přechod z OSVČ na s.r.o.

Z hlediska účetnictví je na straně kupujícího majetek účtovaný na jednotlivé aktivní a pasivní účty oproti účtu 372 (Dluhy z koupě obchodního závodu). Na účet 372 se zaúčtuje celá kupní cena. Jednotlivé účty aktiv a závazků se oproti účtu 372 zavádějí v takové hodnotě, v jaké byly vedeny u prodejce. Pokud nastane nesoulad hodnot u položek v rámci účetnictví oproti kupní ceně celého závodu může dojít ke vzniku oceňovacího rozdílu. Oceňovací rozdíl může být kladný i záporný. Tento rozdíl se vede jako dlouhodobý majetek v rozvaze a odepisuje se dle Vyhlášky č. 500/2002 Sb. Kladný oceňovací rozdíl se odpisuje daňově po dobu 180 měsíců (15 let). Pokud se jedná o záporný oceňovací rozdíl, tak ten po stejnou dobu zvyšuje výsledek hospodaření.⁴⁶



Obrázek 2 Účtování o prodeji obchodního podílu z pohledu kupujícího
Zdroj: Vlastní zpracování

2.5.4 Postupný převod z fyzické osoby na s.r.o.

Jedná se o nejsnadnější a nejlevnější přeměnu z OSVČ na s.r.o. Na tento postup není potřeba vynaložit žádné náklady na znalce či jiné experty. V této variantě se neřeší ani kupní cena či jakákoliv smlouva mezi OSVČ a s.r.o. U této varianty paralelně podnikají obě osoby, OSVČ i s.r.o. Tohoto paralelního podnikání se docílí tak, že OSVČ pod novou s.r.o. podniká, uzavírá nové smlouvy atd. I v tento moment je ale zapsán v živnostenském rejstříku pod svým původním IČO jako OSVČ. Jako OSVČ totiž stále vymáhá pohledávky vůči dlužníkům či dokončuje zakázky a hradí své dluhy.

Takto paralelně podnikání trvá do okamžiku, kdy OSVČ jako fyzická osoba již nevlastní žádný majetek, ani nemá žádné závazky. V ten moment OSVČ ukončí svoji

⁴⁶ ZMĚNA PRÁVNÍ FORMY PODNIKÁNÍ – TRANSFORMACE OSVČ NA PRÁVNICKOU OSOBU. Dostupné z: <https://www.nano-audit.com/cz/clanky/clanky-ucetnictvi/zmena-pravni-formy-podnikani-transformace-osvc-na-pravnickou-osobu>.

podnikatelskou činnost a nadále pokračuje jen jako s.r.o. Největší nevýhodou tohoto způsobu je nezachování kontinuity podnikání jako OSVČ s podnikáním jako s.r.o. Tento krok tedy může působit na okolí nedůvěryhodně. Při této variantě se tedy nepřevádí žádné závazky ani pohledávky, ale ani se nepřevádí majetek z OSVČ na s.r.o.⁴⁷

Možností ovšem je i pokračování podnikání obou subjektů. Tento postup je vhodný zejména v případě, že jedna část klientů či zákazníků jsou neplátcí DPH a druhá část jsou plátcí DPH. Z logiky věci je lepší, aby část plátců DPH spadala do s.r.o., zatímco druhá část, tedy neplátcí DPH, komunikovali s OSVČ. Tímto krokem lze docílit lepších prodejních cen pro své klienty či zákazníky.

Nevýhodou tohoto způsobu tedy je skutečnost, že vklad majetku podléhá DPH. Z tohoto důvodu by se měla nově založená s.r.o. dobrovolně registrovat k DPH dle § 94a ZDPH. Díky tomuto kroku si s.r.o. bude moci v začátcích podnikání nárokovat odpočet a získat zaplacené DPH zpět.⁴⁸

2.5.5 Harmonogram přeměny

U přeměny z fyzické na právnickou osobu je klíčový okamžik převodu. Tento okamžik se nazývá rozhodný den. Rozhodný den představuje okamžik převzetí kontroly nad podnikem. Jedná se o okamžik, od kterého je vnímán nástup hospodaření nové nástupnické společnosti.

Nejjednodušší variantou je stanovit rozhodný den na počátek standardního účetního období. V tomto případě tedy stanovit rozhodný den na datum 1.1. Tento krok díky tomu nenaruší běžnou podnikatelskou činnost a daňové povinnost nástupnické společnosti. Díky tomuto kroku budou účetní závěrky i daňová přiznání podávány ve standardních lhůtách, protože účetní období začíná rozhodným dnem.

Další možností je stanovit rozhodný den na počátek jakéhokoliv měsíce v průběhu kalendářního roku. Před tímto dnem tedy bude muset mít společnost zkrácené účetní období. Následné účetní období skončí standardně k 31.12.

V neposlední řadě lze také dle § 3 odst. 4 ZOÚ účetní období prodloužit. Například kdyby rozhodný den připadl na 1.11., tak by společnost musela udělat účetní závěrku od 1.1. do

⁴⁷ GAJAROVÁ, Michaela. Jak na přechod z OSVČ na s.r.o.

⁴⁸ Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

31.10. Následně udělat další účetní závěrku za období 1.11. až 31.12. Dle ZOÚ tedy lze prodloužit účetní období v případě, že rozhodný den u nástupnické účetní jednotky připadne do období do 3 měsíců před skončením kalendářního nebo hospodářského roku.⁴⁹

2.6 Právnícká osoba

Povinnosti týkající se odvodů a daní se u právníckých osob liší od těch u osob fyzických. V českém právním prostředí existuje několik forem obchodních korporací, z nichž každá má svá specifická pravidla, jež ovlivňují rozhodování začínajících podnikatelů o podnikání prostřednictvím různých právníckých osob. Klíčové aspekty, které ovlivňují volbu podnikatelů, zahrnují způsob ručení za dluhy, požadovanou výši základního kapitálu pro založení společnosti, rozdělování podílů na zisku a další. Obchodní společnosti se rozdělují v Zákoně č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů (dále také „ZOK“). Zde § 1 určuje, že obchodními korporacemi jsou osobní a kapitálové společnosti a družstva. Mezi osobní společnosti spadá veřejná obchodní společnost (v.o.s.) a komanditní společnost (k.s.). Mezi kapitálové společnosti patří společnost s ručením omezeným (s.r.o.) a akciová společnost (a.s.). Dále mezi společnosti náleží evropská společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení. Mezi družstva spadá družstvo a evropská družstevní společnost. Obchodní korporace se zakládají společenskou smlouvou. Pokud se společenskou smlouvou zakládá kapitálová společnost, musí mít formu veřejné listiny. Pokud společnost zakládá jediný zakladatel, poté je možné založit společnost formou zakladatelské listiny. Nejčastěji zakládanou obchodní společností je s.r.o.⁵⁰

2.6.1 Založení s.r.o.

Společnost s ručením omezeným vzniká ve dvou fázích. První fází je založení a druhou fází je vznik společnosti. Při s.r.o. může být zakladatelem i jediná osoba. Zakladatelem společnosti mohou být pouze osoby, které jsou plně způsobilé k právnímu jednání, tedy musí být starší 18 let a být plně způsobilí právně jednat. Založení, jak již bylo zmíněno v předešlé kapitole probíhá podepsáním zakladatelského dokumentu všemi zakladateli.

⁴⁹ SKÁLOVÁ, Jana. Účetní a daňové souvislosti přeměn obchodních společností [online]; str. 42; str. 45; str 47.

⁵⁰ Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích); § 1.

Zakladatelem může být jak právnická, tak i fyzická osoba. Dle § 123 odst. 2 občanského zákoníku (dále také „NOZ“) je nutné, aby zakladatelský dokument měl písemnou formu. Tento dokument musí mít formu veřejné listiny, tedy musí se jednat o notářský zápis. Pokud je zakladatelem jiná právnická osoba, musí za ni podepsat tyto dokumenty statutární orgán nebo prokurista. Dle § 123 odst. 1 NOZ platí, že při ustavení právnické osoby se musí určit její název, sídlo, předmět činnosti a statutární orgán společnosti. Zakladatelský dokument pak musí obsahovat formu společnosti, předmět podnikání, určení společníků, označení podílů, práva a povinnosti s podílem spojené, výši základního kapitálu a výši vkladu, počet jednatelů a způsob jejich jednání za společnost. Tato listina se může měnit opět měněna formou notářského zápisu.

Vznik s.r.o. nastává teprve dnem, kdy je společnost zapsána do obchodního rejstříku. Návrh na zápis do obchodního rejstříku podávají všichni jednatele této společnosti. Dle § 9 ZOK je třeba tento návrh podat alespoň do šesti měsíců od založení společnosti, pokud společenská smlouva nestanoví jinak. Zápis do obchodního rejstříku může provést rejstříkový soud nebo notář. Oba způsoby podléhají poplatku, který je uveden v příloze zákona o soudních poplatcích. V případě zápisu provedeného rejstříkovým soudem se jedná o částku 6 000 Kč. V případě zápisu notářem se jedná o 2 700 Kč. Je zřejmé, že je třeba činit různé právní úkony již před vznikem s.r.o. Z § 127 NOZ vyplývá, že za společnost před jejím vznikem může jednat jakákoliv osoba, pokud je zřejmé, že jedná jménem této společnosti. Před vznikem společnosti je třeba uhradit tzv. zřizovací výdaje. Tyto výdaje zpravidla hradí zakladatelé společnosti. Tyto výdaje se již nepovažují za dlouhodobý nehmotný majetek, ale účtuje se o nich jako o jiných provozních nebo finančních nákladech.⁵¹

2.6.2 Orgány společnosti s ručením omezeným

Úprava orgánů právnických osob je obsažena v § 151 a následujících NOZ. NOZ určuje, že si právnická osoba může vytvořit orgány o jednom nebo více členech. V případě, že osoba tvoří orgány o více členech, jedná se o kolektivní orgán. Ten dle § 156 NOZ rozhoduje o záležitostech osoby ve sboru. To znamená, že je schopen usnášet se za přítomnosti nebo jiné účasti většiny členů. Tento orgán rozhoduje většinou hlasů jen

⁵¹ VYCHOPENĚ, Jirí. Společnost s ručením omezeným z účetního a daňového pohledu [online].; str. 32.

zúčastněných členů. V případě, že je členem právnická osoba, pak za ni jedná zmocněná fyzická osoba, nebo její statutární orgán. § 159 NOZ stanoví, že pokud člen přijme volenou funkci do orgánu, tak se zavazuje tuto funkci vykonávat s potřebnou loajalitou včetně potřebných znalostí a pečlivostí tedy s péčí řádného hospodáře. Pokud je osoba volena do funkce, vykonává tuto funkci osobně, i přesto může zmocnit jinou osobu, aby za něj hlasovala.

Valná hromada

Ze ZOK vyplývá, že nejvyšším orgánem s.r.o. je valná hromada. Prostřednictvím valné hromady se podílejí společníci s.r.o. na řízení společnosti. Valnou hromadu minimálně jednou za účetní období svolává jednatel dané s.r.o. Společenská smlouva může určit častější svolávání. Dle § 181 odst. 2 ZOK valná hromada musí projednat řádnou účetní závěrku do 6 měsíců od konce předchozího účetního období. Společníci se valné hromady mohou účastnit osobně i v zastoupení. Pokud to společenská smlouva dovoluje může si společník na valnou hromadu přizvat jednu osobu. Tato osoba musí být zavázaná ke stejné mlčenlivosti jako společník. Valná hromada je schopná usnášet, je-li přítomno dostatek společníků, aby pokryli polovinu všech hlasů, pokud společenská smlouva nestanoví jinak. Každý společník má jeden hlas za jednu Kč vkladu, pokud nestanoví společenská smlouva jinak. Dle § 170 ZOK rozhoduje valná hromada prostou většinou přítomných hlasů, pokud nestanoví společenská smlouva jinak. V § 171 ZOK jsou vymezeny rozhodnutí, které vyžadují souhlas alespoň 2/3 všech společníků s.r.o. Jedná se například o zrušení společnosti nebo rozhodnutí o změně společenské smlouvy. U jednočlenné s.r.o. vykonává valnou hromadu její jediný společník.

Jednatelé

Jednatelé jsou statutárním orgánem společnosti. Statutárním orgánem může být jeden jednatel nebo více jednatelů, kteří budou tvořit kolektivní orgán. Od roku 2021 je v ZOK stanoveno, že společenská smlouva může umožnit jmenovat a odvolat jednatele na základě podílu na společnosti. Celkový počet takových jednatelů nesmí překročit počet jednatelů volených valnou hromadou. Jednatelem může být stejně jako společníkem

fyzická i právnická osoba. Za právnickou osobu je jednatelem její statutární orgán nebo zmocněnec.⁵²

Funkci jednatele nelze vykonávat v pracovněprávním vztahu, ale jako výkon funkce jednatele. Smlouvu s jednatelem schvaluje valná hromada. Součástí smlouvy je odměna anebo způsob jejího výpočtu či jiné způsoby odměňování. ZOK připouští možnost vykonávat funkci jednatele bezplatně. Lze být ovšem v téže s.r.o. i zaměstnaný v pracovním poměru. Pokud nastane rozpor mezi smlouvou o výkonu funkce a společenskou smlouvou použijí se ujednání ze společenské smlouvy. Pokud smlouvu o výkonu funkce schválila dvoutřetinová většina všech, která je požadovaná pro změnu společenské smlouvy, použije se ujednání ze smlouvy o výkonu funkce.

Dle § 195 ZOK jednatelům přísluší vedení společnosti. Jedná se tedy o řídicí roli, musí ovšem jednat v mezích svolených valnou hromadou. V případě kolektivního statutárního orgánu si jednatele mohou rozdělit vedení dle oblastí. V případě, že je více jednatelů, kteří tvoří kolektivní orgán, vyžaduje se k obchodnímu vedení souhlas většiny z nich. Jednatelé se vždy musí účastnit valné hromady. Jednatel odpovídá za řádné vedení evidence, účetnictví, seznamu společníků a je povinen informovat společníky o věcech společnosti na jejich žádost. Pokud jednatel poruší povinnost jednat s péčí řádného hospodáře, je povinen vydat společnosti prospěch, který ze svého konání získal. Pokud nemůže tento prospěch vydat, musí ho uhradit v penězích. Společnost může nárokovat i náhradu za nemajetkovou újmu. Jednatel musí svolat valnou hromadu, pokud hrozí společnosti úpadek. Pokud jednatel přispěl k tomuto úpadku, může mu soud uložit povinnost nahradit prospěch získaný ze smluv o výkonu funkce. V případě konkurzu musí poskytnout do majetkové podstaty plnění ve výši rozdílu mezi dluhem a majetkem s.r.o.

Od roku 2021 je v ZOK stanoveno, že pokud nestanoví společenská smlouva jinak, nesmí jednatel podnikat ve stejné činnosti jako společnost jejíž je jednatelem. Nesmí zprostředkovávat obchody společnosti pro jiné osoby, ani se nesmí účastnit podnikání jiné obchodní korporace jako společník s neomezeným ručením nebo být ovládající osobou jiné osoby s podobným předmětem podnikání. Společenská smlouva může jednatele omezit i na víc činností než na ty uvedené v § 199 ZOK. Je důležité zmínit, že

⁵² VYCHOPENĚ, Jiří. Společnost s ručením omezeným z účetního a daňového pohledu [online].; str. 125.

odměna jednatelů je samozřejmě daňově uznatelná, ale pojistné odpovědnosti za škodu, které hradí za jednatele společnost, není daňově uznatelným nákladem.

Dozorčí rada

Dle § 201 ZOK zřizuje dozorčí radu s.r.o. pokud to určí společenská smlouva nebo jiný právní předpis. Úkolem dozorčí rady je zejména dohlížet na činnost jednatelů, dohlížet na účetní a obchodní knihy, kontrolovat účetní závěrky. Členem dozorčí rady nemůže být jednatel společnosti nebo jiná osoba, která za s.r.o. jedná. Člen dozorčí rady je stejně jako jednatel ve společnosti vázán smlouvou o výkonu funkce. Stejně omezení jako jednatelé mají i členové dozorčí rady dle § 201 odst. 5 ZOK.⁵³

2.6.3 Společnost s ručením omezeným jako účetní jednotka

Společnost s ručením omezeným se ke dni svého vzniku stává účetní jednotkou. Z toho vyplývá, že od tohoto dne musí vést účetnictví. Při vedení účetnictví se s.r.o. musí řídit hlavně ZOÚ, Vyhláškou č. 500/2002 Sb. a Českými účetními standardy. Mimo tyto předpisy musí s.r.o. účtovat také v souladu se svojí vlastní vnitřní účetní směrnicí. Za pomoci této směrnice účetní jednotka aplikuje pravidla stanovená právními předpisy. Povinnost mít vlastní účetní předpisy vyplývá z některých ustanovení ZOÚ. Postup při zahájení účetnictví určuje Český účetní standard č. 012. Při svém vzniku společnost sestaví zahajovací rozvahu. V aktivech bude mít společnost splacené vklady nebo pohledávky za nesplacené vklady. V pasivech společnosti bude základní kapitál či dluhy vůči zakladatelům vzniklé před vznikem společnosti. Již zmíněné zřizovací výdaje se nezobrazují v zahajovací rozvaze, ale jsou prvními účetními případy až po otevření účetních knih. Účetnictví se vede až do zániku s.r.o.

2.6.4 Společnost s ručením omezeným jako daňový subjekt

Registrace k dani z příjmu

Stejně jako u fyzických osob i u právnických osob je plátcem daně povinen podat přihlášku k registraci k dani z příjmů do osmi dnů ode dne, kdy mu vznikla povinnost vykonávat úkony plátce daně. Při jednání se správcem daně je za s.r.o. oprávněn jednat statutární

⁵³ VYCHOPENĚ, Jiří. Společnost s ručením omezeným z účetního a daňového pohledu [online].; str 126; str. 127; str. 38.

orgán čili jednatel nebo prokurista. V přihlášce musí s.r.o. uvést všechny údaje požadované správcem daně. Tuto přihlášku je s.r.o. povinna podat elektronicky skrze datovou schránku. Na základě této přihlášky je s.r.o. uděleno daňové identifikační číslo. Toto číslo je s.r.o. povinna uvádět ve všech případech týkajících se daně. Jedná se například o styk se správcem daně nebo v případech dle ZDPH. Při změně sídla nebo bankovního účtu je s.r.o. povinna tuto změnu oznámit správci daně do 15 dnů ode dne změny.⁵⁴

2.6.5 Stanovení základu daně

Ustanovení § 18 ZDP říká, že předmětem daně z příjmu právnických osob jsou příjmy z veškerých činností a z nakládání majetkem společnosti. Některé příjmy mají výjimku dle ZDP, tyto příjmy základ daně netvoří. Pokud některé výnosy netvoří základ daně, pak jsou vyloučeny i náklady s těmito výnosy spojené. Základ daně je tedy stanoven jako rozdíl mezi výnosy a náklady. Do těchto výnosů se nezapočítávají výnosy, které jsou osvobozeny od daně anebo nejsou předmětem daně. Pro stanovení základu daně s.r.o. vychází z výsledku hospodaření, který se následně upraví o výnosy a náklady, které nepodléhají dani z příjmů. V této části se také promítne rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy.⁵⁵

Od základu daně se stejně jako u fyzických osob odečítací odčitatelné položky, mezi tyto položky patří nejčastěji daňová ztráta. Dalšími odčitatelnými položkami jsou výdaje na výzkum a vývoj a výdaje na podporu odborného vzdělávání. Společnost s ručením omezeným si může snížit daňový základ o položky, které základ daně snižují. Jedná se nejčastěji o bezúplatné plnění (dar). Základ daně se u právnických osob zaokrouhluje na tisícikoruny dolů. Pro výpočet daně se tento základ vynásobí sazbou daně. Sazba daně z příjmů právnických osob pro rok 2023 činí 19 %, ovšem od roku 2024 bude činit 21 %.

Takto vypočtená daň lze ponížít o slevy na dani. V případě právnických osob je méně cest pro uplatnění slev na dani. Slevou na dani právnických osob se zabývá § 35 ZDP. Ten určuje, že slevu na dani lze aplikovat ve výši 18 000 Kč za každého zaměstnance,

⁵⁴ VYCHOPENĚ, Jirí. Společnost s ručením omezeným z účetního a daňového pohledu [online].; str. 54.

⁵⁵ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů; § 18; § 23; § 20; § 35.

který je zdravotně postižen. Vyšší slevu 60 000 Kč lze aplikovat za každého zaměstnance, který má těžší zdravotní postižení.

Následně se dle vypočtené daňové povinnosti vypočítají zálohy na daň z příjmů právnických osob. Postup výpočtu záloh je pro právnické osoby stejný jako pro fyzické osoby, jak již bylo uvedeno v kapitole 2.4.1. Lhůty pro podání daňového přiznání jsou také stejné, jak již bylo zmíněno u fyzických osob v kapitole 2.4.1.

2.6.6 Výplata podílu na zisku

Výsledek hospodaření po zdanění jsou prostředky, se kterými může společnost disponovat pro výplatu podílu na zisku. Podíl na zisku lze vyplatit pouze na základě řádné nebo mimořádné účetní závěrky, kterou musí schválit valná hromada. Podíly na zisku se rozdělují mezi společníky. Vyplacené podíly na zisku nesmí překročit součet výsledku hospodaření, výsledků hospodaření minulých let a ostatních fondů, které s.r.o. může použít libovolně snížený o přírůstky do rezervních fondů v souladu se zákonem a společenskou smlouvou. Podíl na zisku je splatný do 3 měsíců od rozhodnutí valné hromady o výplatě zisku. Konečné rozhodnutí o výplatě zisku ale mají jednatele společnosti. Jednatelé totiž musí dodržovat zásadu péče řádného hospodáře. Dle § 40 odst. 3 ZOK společnost nesmí vyplatit podíl, pokud by si výplatou tohoto podílu přivodila úpadek. Společníci se podílejí na zisku na základě poměru svých podílů, pokud společenská smlouva nestanoví jinak. Od roku 2014 lze vyplácet i zálohy na výplatu podílu na zisku, pro tuto výplatu se vyplácí zisk na základě mezitímní účetní závěrky, ze které vyplývá, že společnost má na výplatu zálohy dostatek prostředků.

Výplata podílu na zisku podléhá srážkové dani z příjmů, dle § 36 odst. 2 písm. b) ZDP. Srážka činí 15 % pokud není výplata osvobozená dle § 19 ZDP. Osvobození výplaty podílu na zisku se netýká fyzických osob. Fyzické osoby po obdržení podílu na zisku tuto částku neuvádí ani v daňovém přiznání, takže tento příjem nepodléhá odvodům sociálního a zdravotního pojištění. Pro právnické osoby se jedná o osvobozený příjem, pokud je vyplácen od dceřiné společnosti.

Pokud je vyplácen podíl na zisku nerezidentovi, může být výše srážkové daně omezena. Například pokud by byl společník rezidentem Německa, tak česká společnost nesráží daň z podílu na zisku společníkovi, kterým je fyzická osoba. V případě, že se jedná

o právnickou osobu, která má více než 25 %, je zdaněna srážkou ve výši 5 %. Pokud společnost srazí podíl na zisku společnosti, která není daňovým rezidentem České republiky, musí společnost oznámit správci daně sražení daně v rámci hlášení.

Osoba odpovědná za srážku daně a odvod sražené daně je společnost. Pokud společnost částku daně nesrazí a odvede společníkovi podíl v plné výši, bude správce daně daň vymáhat po společnosti. V tomto případě by správce počítal s tím, že částka vyplacená společnosti činí 85 % částky, ze které má být daň sražena.⁵⁶

⁵⁶ VYCHOPĚŇ, Jiří. Společnost s ručením omezeným z účetního a daňového pohledu [online].; str. 178; str. 177.

3 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

V této části se diplomová práce zabývá základními informacemi o vybrané fyzické osobě, bližšími informacemi o předmětu, oblasti a oboru podnikání fyzické osoby. Krátce se zabývá i vývojem podnikání z hlediska příjmů, výdajů, výsledku hospodaření a evidencí majetku a dluhů vybrané fyzické osoby.

3.1 Informace o vybrané fyzické osobě

Příjmy vybrané fyzické osoby se skládají z příjmů, které jsou uvedené v § 7 ZDP. Konkrétně jde o provozování obchodu a poskytování služeb ve velkoobchodu a maloobchodu včetně prodeje materiálu a zpracování materiálů dle specifikací zákazníka. Na začátku bylo podnikání obtížné, kvůli problémům spojeným se založením podnikání a prvním rokem provozu. Avšak s časem se podnikání rychle rozvíjelo a dosáhlo současné velikosti.

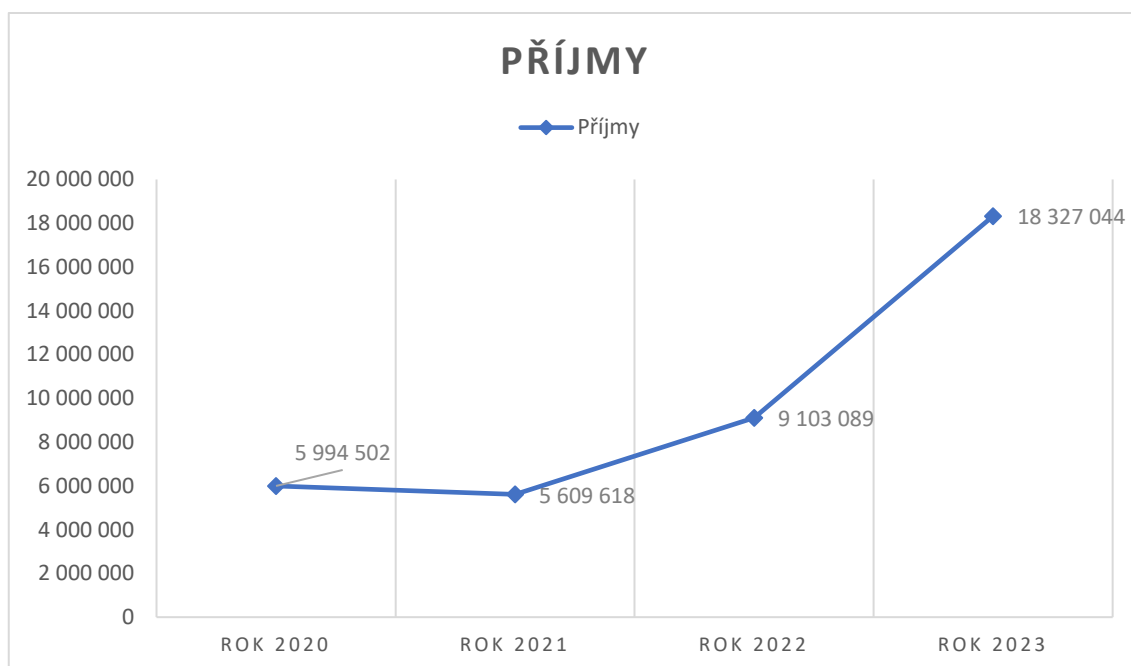
Jedná se o menší místní prodejnu, která si vydělává díky výhodné poloze v Jihomoravském kraji nedaleko Brna. Díky této výhodě sem přichází velké množství zákazníků, kteří nechtějí podnikat dlouhou cestu do Brna. Někteří zákazníci však do prodejny zavítají kvůli výborným službám, přátelské atmosféře nebo nižším cenám ve srovnání s konkurencí.

Cílová skupina je převážně soustředěna v Jihomoravském kraji, hlavně v okresech Brno – venkov, Hodonín, Vyškov a Břeclav. Tento segment tvoří zejména OSVČ jako jsou zámečníci, automechanici, podlaháři nebo zedníci. Mezi klíčové zákazníky patří stavební společnosti, které hledají materiál zejména pro železobetonové konstrukce domů a jiné nemovitosti. V posledních letech se mezi odběratele zařadily i větší společnosti, které kromě domů staví i infrastrukturu v České republice, například mosty či jiné silnice. Také se přidávají stavební společnosti, které následně materiál nabízí ve svém sortimentu. Kromě toho sem patří i drobní domácí kutilové, kteří potřebují materiál pro realizaci svých projektů.

3.2 Dosavadní výsledky podnikání

V této části práce jsou vyobrazeny výsledky, kterých podnikatel dosahuje za období 4 let od roku 2019 do roku 2023. Budou zde porovnávány příjmy, výdaje, porovnání příjmů a výdajů, základ daně a evidence majetku a dluhů.

Příjmy



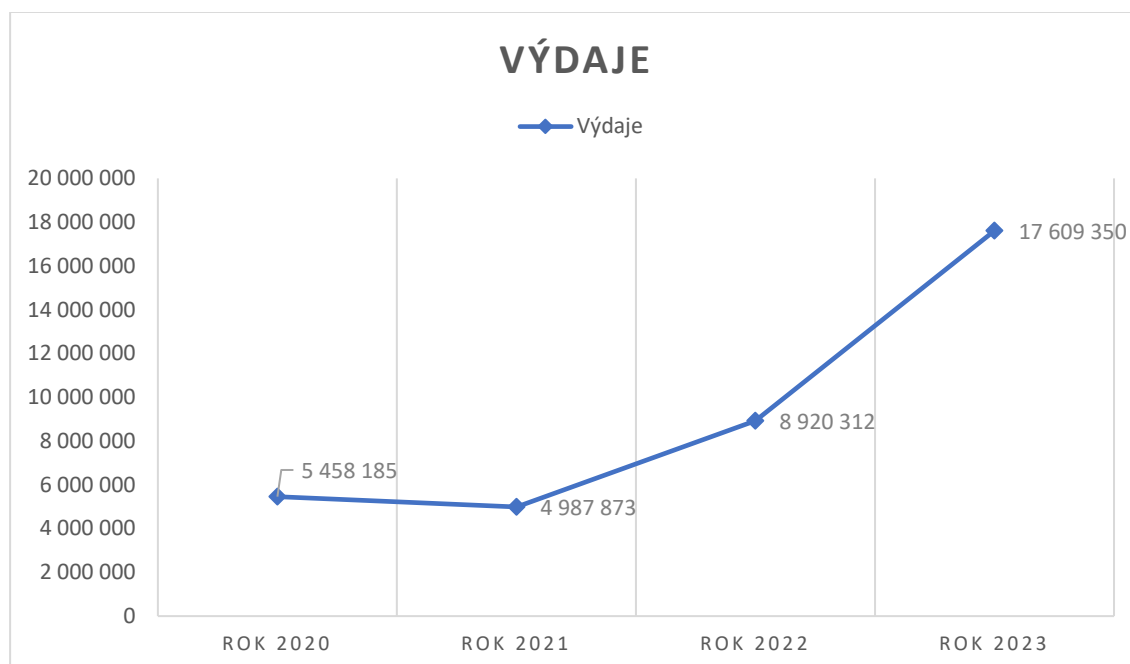
Graf 1 Příjmy vybrané fyzické osoby

Zdroj: Vlastní zpracování dle daňového přiznání fyzických osob

Pokles v příjmech mezi rokem 2020 a 2021 činí okolo 6,5 %. Tento pokles je spojený s pandemií Covid-19. Po tomto období začal zřetelný nárůst, který činí přes 62 % mezi rokem 2021 a rokem 2022. Nárůst byl spojený s rostoucí stavební aktivitou i rostoucí cenou hutního materiálu.

Markantní rozdíl lze sledovat mezi rokem 2022 a rokem 2023. Rozdíl činí více než 100 % konkrétně je rozdíl 101,33 %. Z těchto výpočtů vyplývá, že za sledovaný 4 roky vzrostly příjmy vybrané fyzické osoby téměř o 206 %. Z pohledu absolutních hodnot jsou tedy příjmy více než trojnásobné. Tento nárůst je zejména z důvodu ukončení činnosti velmi blízké konkurence.

Výdaje



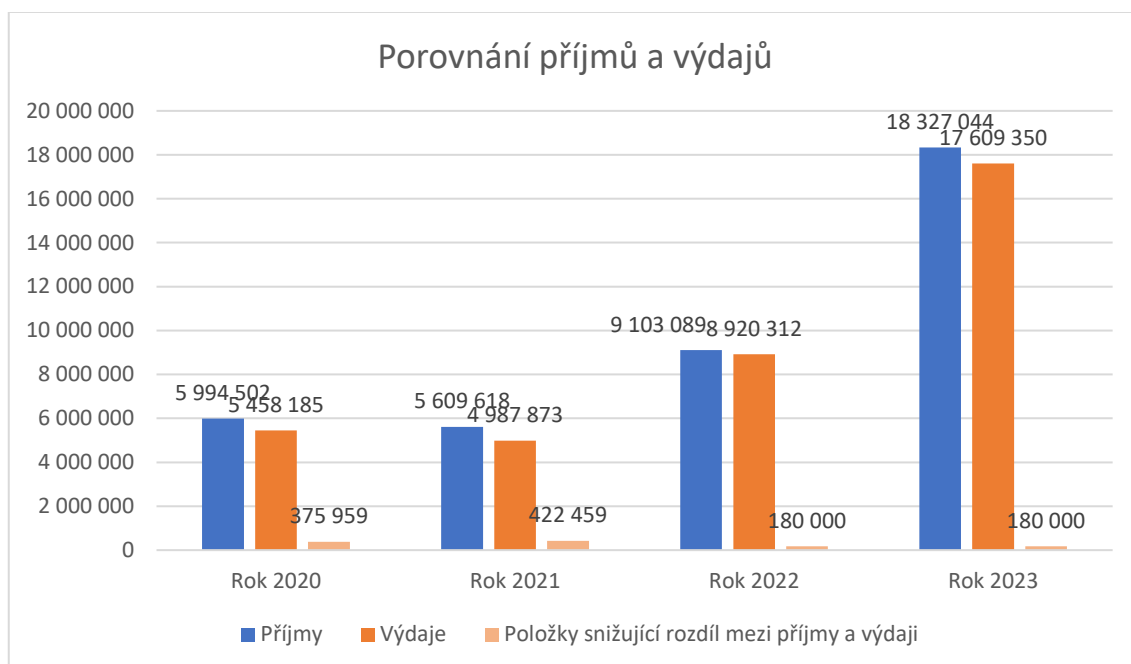
Graf 2 Výdaje vybrané fyzické osoby

Zdroj: Vlastní zpracování dle daňového přiznání fyzických osob

Vývoj výdajů samozřejmě kopíruje graf příjmů. Mezi roky 2020 a 2021 došlo k poklesu o 8,62 %. Od té doby začaly výdaje vybrané fyzické osoby růst. Mezi rokem 2021 a 2022 vzrostly o více než 78 %. Mezi rokem 2022 a 2023 vzrostly o dalších 97,4 %.

Celkově tedy výdaje za sledované období u vybrané fyzické osoby vzrostly o 222,62 %. V absolutních číslech výdaje vzrostly 3,23krát. Za sledované období tedy výdaje vzrostly více než příjmy.

Porovnání příjmů a výdajů



Graf 3 Porovnání příjmů a výdajů vybrané fyzické osoby

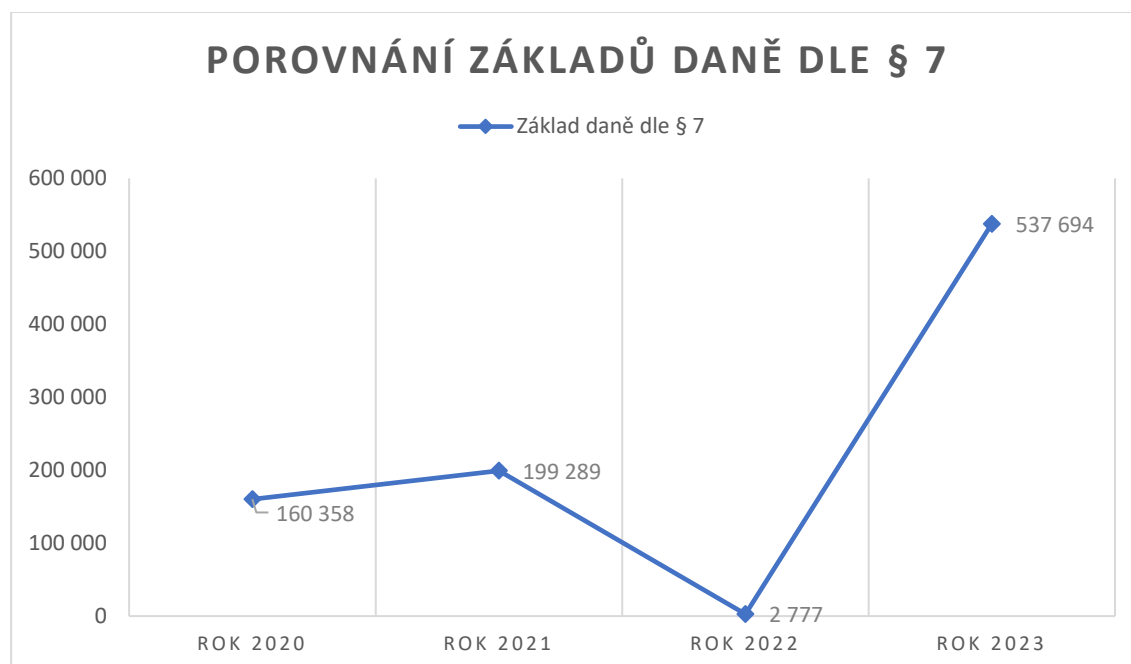
Zdroj: Vlastní zpracování dle daňového přiznání fyzických osob

Graf 3, který srovnává příjmy a výdaje určité osoby, ukazuje, že samotné příjmy nejsou dostatečným ukazatelem bez zohlednění výdajů. I když vybraná osoba v roce 2021 měla nižší příjmy než v předchozím roce 2020, dokázala dosáhnout většího rozdílu mezi příjmy a výdaji.

Dalším indikátorem je rok 2022, kdy došlo k výraznému nárůstu jak příjmů, tak výdajů. Navzdory téměř 67% nárůstu příjmů se však také objevil nárůst výdajů o 78,8 %. To naznačuje, že rozdíl mezi daňovými příjmy a výdaji poplatníka za rok 2021 bude podstatně menší než v předchozím roce.

V roce 2023 vzrostly příjmy o 101 % a výdaje o 97 %. Díky tomuto markantnímu nárůstu vybrané fyzické osobě vzrostl i rozdíl mezi příjmy a výdaji za tento rok.

Porovnání základů daně



Graf 4 Porovnání základů daně vybrané fyzické osoby

Zdroj: Vlastní zpracování dle daňového přiznání fyzických osob

Podle § 7 ZDP tvoří základ daně rozdíl mezi příjmy a výdaji, na který se následně aplikují položky, jež tento rozdíl zvyšují nebo snižují. Protože vybraná fyzická osoba nemá žádné položky, které by zvyšovaly tento rozdíl, zůstává základem daně pouze rozdíl mezi jejími příjmy a výdaji a položky, které snižují tento rozdíl.

U vybrané fyzické osoby se položky, jež snižují rozdíl mezi příjmy a výdaji, skládají z odpisů dlouhodobého hmotného majetku a také paušálu na pohonné hmoty v letech 2020 a 2021. V roce 2022 a 2023 je použit pouze paušál na pohonné hmoty.

Z grafu č. 4 je patrný velký nárůst základu daně dle § 7 ZDP zejména v roce 2023.

Evidence majetku a dluhů vždy ke konci roku. Údaje jsou v celých Kč.

Evidence majetku a dluhů	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Hmotný majetek	878 504	697 509	1 052 873	747 174
Peněžní prostředky v hotovosti*)	0	0	0	0
Peněžní prostředky na bankovních účtech*)	0	0	0	0
Zásoby	343 544	510 718	1 033 024	4 935 022
Pohledávky včetně poskytnutých úvěrů a zápůjček	490 046	329 674	612 925	1 361 935
Ostatní majetek*)	0	0	0	0
Dluhy včetně přijatých úvěrů a zápůjček	1 737 433	2 078 640	2 652 860	6 025 299
Rezervy	0	0	0	0

Tabulka 1 Evidence majetku a dluhů ke konci roku vybrané fyzické osoby

Zdroj: Vlastní zpracování dle daňového přiznání fyzických osob

*) takto označené údaje jsou nepovinné

Hmotný majetek se po celou dobu sledování vybrané fyzické osoby pohybuje v hodnotách okolo 850 000 Kč. Mírný nárůst uskutečněný ve zdaňovacím období 2022 je dán pořízením nového osobního automobilu do obchodního majetku.

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že zásoby vybrané fyzické osoby každoročně rostou. Růst zásob je spojený s daňovou optimalizací fyzických osob, kdy nákup zásob před koncem zdaňovacího období a jeho včasné zaplacení může snížit daňovou zátěž fyzické osoby. U daňové evidence jsou pouze zaplacené závazky považovány za výdaje. Růst zásob je spojen s rozšířením sortimentu v kombinaci s rostoucími příjmy. Jelikož širší sortiment a zvýšený odbyt musí fyzická osoba být schopná materiálně zajistit.

Pohledávky včetně poskytnutých úvěrů a zápůjček opět kopírují vývoj příjmů vybrané fyzické osoby. Více než dvojnásobný nárůst pohledávek v roce 2023 oproti roku 2022 je opět spojen s více než dvojnásobným růstem příjmů.

Dluhy včetně přijatých úvěrů a zápůjček vybrané fyzické osoby každoročně rostou. Velký nárůst fyzická osoba zaznamenala v roce 2023, kdy nárůst oproti předchozímu roku činí více než 127 %. I přes tento velký nárůst nečiní poměr dluhu k příjmům více než 33 %, což by nemělo pro fyzickou osobu znamenat velké riziko. Většinu tohoto dluhu činí závazky vůči dodavatelům, které vybraná fyzická osoba nezaplatila. Splatnost většiny těchto závazků činí 2 měsíce, některé závazky mají splatnost i delší. Nicméně je nutné přiznat, že dluh dosahující víc než 6 milionů korun je pro fyzickou osobu rizikem, které je ve výsledku jednou z mnoha motivací pro transformaci na s.r.o.

3.3 Motivace vybrané fyzické osoby pro transformaci

Největší motivací vybrané fyzické osoby pro přechod z OSVČ na s.r.o. je určitě odpovědnost za dluhy. Jak již bylo zmíněno výše, fyzická osoba má dluhy včetně přijatých úvěrů a zápůjček ve výši 6 milionů korun. Největším rizikem je, že by se stala nějaká nepředpokladatelná událost, která by omezila nebo zamezila prodeji materiálu vybrané fyzické osoby. V tomto případě by se fyzická osoba velmi pravděpodobně dostala do úpadkové situace, která by mohla vyústit v nejhorsím případě v konkurz.

Velkou obavou pro vybranou fyzickou osobu je vedení účetnictví. Vedení účetnictví se by se chtěla vybraná fyzická osoba vyhnout zejména z důvodu administrativní náročnosti a potřeby dalšího člověka na vedení účetnictví. Navíc při vedení účetnictví bude muset zveřejňovat účetní závěrku. Nicméně jak již bylo výše uvedeno, vybraná fyzická osoba dosahovala za minulý rok příjmů ve výši 18 milionů korun. V kombinaci s dynamickým růstem podnikání vybrané fyzické osoby by musela přejít na účetnictví nevyhnutelně v krátkém horizontu stejně. Podnikající fyzické osoby totiž vedou účetnictví od prvního dne kalendářního roku, pokud v předchozím roce jejich obrat přesáhl 25 000 000 Kč.

V poslední době navíc fyzická osoba obdržela nabídku na prodej jeho podnikání. Tento prodej by byl pro fyzickou osobu značně obtížný, ale při přechodu na s.r.o. by byl tento prodej mnohem jednodušší. Navíc při splnění 5letého časového testu dle § 4 odst. 1 písm.

s) ZDP, je příjem z prodeje podílu v obchodní společnosti osvobozen od daně z příjmů. Z tohoto důvodu je motivační pro fyzickou osobu co nejdříve přejít z OSVČ na podnikání formou s.r.o. Podnikání formou s.r.o. je navíc výhodnější i v případě dědění podílu ve společnosti.

Fyzická osoba se obává také dvojího zdanění příjmů, které nastává v momentě, kdy daní společnost svůj zisk a následně fyzická osoba platí další daň z příjmů. V některých případech i tak může být ale celková daňová zátěž s.r.o. nižší než u OSVČ. Zejména z důvodů sociálních a zdravotních odvodů. Tato výhodnost bude ještě propočítaná v práci dále.

4 Vlastní návrhy řešení

V návrhové části budou propočítány možnosti přeměny z OSVČ na s.r.o. Možnosti přeměny již byly zmíněny v kapitole 2.5. Následně se vybere nejvhodnější způsob přechodu a bude zpracován včetně harmonogramu transformace. Po této transformaci se vypočítá daňová povinnost fyzické osoby jako OSVČ a její zatížení při podnikání jako s.r.o.

4.1 Založení s.r.o.

Vybraná fyzická osoba je jediným zakladatelem společnosti XXX, s.r.o. Je tedy i jediným společníkem této společnosti. Z tohoto vyplývá, že vybraná fyzická osoba bude mít 100% podíl ve společnosti. Jelikož bude jediný společník, bude zároveň vykonávat funkci nejvyššího orgánu.

K založení společnosti jediným společníkem se využije zakladatelská listina. U více společníků by se sestavila společenská smlouva. Zakladatelská listina má formu veřejné listiny. Veřejná listina je vydaná orgánem veřejné moci dle § 567 NOZ. Aby se jednalo o veřejnou listinu, musí mít formu notářského zápisu. Vybraná fyzická osoba tedy při zakládání společnosti musí vynaložit prostředky za notáře. Zakladatelská listina musí obsahovat název společnosti, sídlo společnosti, osobu společníka a jeho vklad, předmět podnikání, osobu jednatele a základní kapitál. Vybraná fyzická osoba má sídlo společnosti v místě, kde je v nájmu. Z tohoto důvodu je dobré mít zajištěnou nájemní smlouvu.⁵⁷

Jelikož bude vybraná fyzická osoba zároveň i jediným jednatelem společnosti musí prokázat, že splňuje požadavky pro tuto činnost. Musí tedy doložit bezúhonnost výpisem z trestního rejstříku, svéprávnost a neexistenci skutečností, které by byly překážkou pro provozování živnosti. Dle zákona o obchodních korporacích, má jednatel zakázanou jakoukoliv činnost ve stejném nebo podobném oboru.⁵⁸

Nová společnost musí být zapsaná samozřejmě v obchodním rejstříku. Zápis může provést rejstříkový soud i notář, který je levnější než soud. I přes to podléhá založení s.r.o.

⁵⁷ Zakladatelská listina. Dostupné z: <https://zaloztesro.cz/slovník-pojmu/zakladatelska-listina/>.

⁵⁸ Jednatel a společník – rozdílné funkce v s.r.o. Kdo je kdo?. Dostupné z: <https://www.jake-james.cz/blog/jednatel-a-spolecnik-rozdil>.

soudnímu poplatku ve výši 2 700 Kč. Při zápisu může notář požadovat souhlas majitele nemovitosti, kde bude sídlo společnosti. Tento souhlas musí být písemný a úředně ověřený.

Vybraná fyzická osoba tedy má povinnost požádat o zrušení živnostenského podnikání na živnostenském úřadu. Díky zrušení na živnostenském úřadu nemusí vybraná fyzická osoba zvláště navštěvovat okresní správu sociálního zabezpečení, finanční úřad a příslušnou zdravotní pojišťovnu, všechny tyto instituce informuje živnostenský úřad.⁵⁹

Na stejném úřadu vybraná fyzická osoba požádá o živnostenské oprávnění pro právnickou osobu. Pro tento krok je potřeba mít doklad o založení společnosti, pokud společnost není zapsaná v obchodním rejstříku a již zmíněné oprávnění užívat prostory. Za toto oprávnění musí vybraná fyzická osoba zaplatit poplatek.⁶⁰

Následně se fyzická osoba musí přihlásit k příslušným daním za nově vzniklou společnost. Toto přihlášení musí nově zaregistrovaná společnost učinit do 15 dnů od svého vzniku.

Při tvorbě nové společnosti je nutné otevřít nový firemní účet pro nové s.r.o., kam se uloží základní kapitál společnosti. Pokud je základní kapitál nižší než 20 000 Kč je možné složit tuto částku v hotovosti u notáře a díky tomuto kroku oddálit návštěvu banky.⁶¹

Celkové náklady na založení s.r.o. zobrazuje následující tabulka:

⁵⁹ Jak ukončit živnostenské podnikání? Postup krok za krokem. Dostupné z: <https://www.jake-james.cz/blog/jak-ukoncit-zivnostenske-podnikani>.

⁶⁰ Živnostenské oprávnění pro firmu. Proč ho potřebujete?. Dostupné z: <https://www.jake-james.cz/blog/zivnostenske-opravneni-pro-firmu>.

⁶¹ Kolik stojí založení s. r. o.?. Dostupné z: <https://www.jake-james.cz/blog/kolik-stoji-zalozeni-s-r-o>.

Položka	Částka
Zakladatelská listina	4 000 Kč + DPH
Zápis do obchodního rejstříku	2 700 Kč
Potvrzení o splnění vkladové povinnosti	120 Kč
Živnostenské oprávnění a ověřený podpis majitele nemovitosti	1 000 Kč + 30 Kč
Výpis z trestního rejstříku a ověření podpisu	100 Kč + DPH + 30 Kč
Zápis do informačního systému skutečných vlastníků	1 000 Kč
Osvědčení pro zápis do obchodního rejstříku	1 000 Kč + DPH
Odměna notáře na zápis do veřejného rejstříku	300 Kč + DPH
Celkové náklady na založení	10 280 Kč + DPH

Tabulka 2 Celkové náklady na založení s.r.o.

Zdroj: Vlastní zpracování dle Jake&James a HATAX a.s.

4.1.1 Účetní a daňové aspekty nákladů na založení

Náklady na založení společnosti se označují jako zřizovací výdaje. Jedná se o výdaje, které vznikly před zahájením podnikatelské činnosti, ale s touto činností souvisejí. Tyto výdaje jsou z pohledu daně z příjmů daňově uznatelné. Za zřizovací výdaje se považují soudní a správní poplatky, zhotovení zatímních listů, cestovné do stanoveného limitu, nájemné a poradenské služby. Do zřizovacích výdajů nelze zahrnout výdaje na reprezentaci nebo nákup dlouhodobého majetku.⁶²

⁶² Zřizovací výdaje. Dostupné z: <https://www.altaxo.cz/provoz-firmy/ucetnictvi-a-dane/danova-evidence/zrizovaci-vydaje>.

Společnost ke dni zápisu do obchodního rejstříku musí vést účetnictví. Vedení účetnictví začíná zahajovací rozvahou. Do zahajovací rozvahy se nepropisují zřizovací náklady v nákladových účtech. Z tohoto důvodu se do rozvahy zřizovací náklady propíší jako náklady příštího období, jedná se o účet č. 381.

Pokud zřizovací údaje hradí jeden ze společníků, tak se účtují souvztažně se závazkem za společníky na účet 365 – závazky ke společníkům. Tyto výdaje budou po vzniku společnosti proplaceny.⁶³

Zřizovací náklady	Částka	MD	D
Náklady za notáře	4 000 Kč + DPH + 300 Kč + DPH + 1 000 Kč + DPH + 1 000 Kč + DPH = 7 623 Kč	381	365
Správní poplatky	1 000 Kč + 30 Kč + 2 700 Kč + 100 Kč + DPH +30 Kč =3 881 Kč	381	365
Bankovní poplatek	120 Kč	381	365

Tabulka 3 Účtování zřizovacích výdajů
Zdroj Vlastní zpracování dle Bohdalové

4.2 Výběr vhodné varianty přeměny vybrané fyzické osoby

V této kapitole, budou porovnány 3 způsoby, a to vklad podniku OSVČ do základního kapitálu s.r.o., vznik právnické osoby prodejem obchodního závodu a postupný přechod z fyzické osoby na s.r.o.

4.2.1 Převod obchodního závodu do základního kapitálu s.r.o.

Nově vzniklé s.r.o. musí vést účetnictví. Proto u vybrané fyzické osoby dojde ke změně z daňové evidence na účetnictví. Převod může být uskutečněn kdykoliv v průběhu účetního období, ale nejvhodnější doba pro přeměnu je konec kalendářního roku, kdy se provádí inventarizace a účetní závěrka. Díky tomuto kroku nebude muset vybraná fyzická osoba vypracovávat mimořádnou účetní závěrku

⁶³ BOHDALOVÁ, Marie. Účtování zřizovacích výdajů po novele zákona o účetnictví platné od 1. 1. 2016.

Převáděný majetek a závazky vybrané fyzické osoby

Pro převod obchodního závodu se použijí data z daňové evidence vybrané osoby k 31. 12. 2023. Od prvního dne následujícího roku tedy od 1.1.2024 by vybraná fyzická osoba podnikala prostřednictvím s.r.o. Pro převod obchodního závodu je důležité vědět úhrn majetku a závazků vybrané fyzické osoby, který je zobrazen níže.

Položka	Stav k 31.12.2023 v Kč
Dlouhodobý hmotný majetek	747 174 Kč
Peněžní prostředky v hotovosti	219 256 Kč
Peněžní prostředky na bankovním účtu	358 235 Kč
Zásoby	4 935 022 Kč
Pohledávky	1 361 935 Kč
Závazky	6 025 299 Kč

Tabulka 4 Majetek a závazky vybrané fyzické osoby

Zdroj: Vlastní zpracování dle daňové evidence vybrané fyzické osoby

Dlouhodobý hmotný majetek vybrané fyzické osoby je evidován v pořizovacích cenách. Největší část dlouhodobého hmotného majetku činí automobily vybrané fyzické osoby. Odpisy tohoto dlouhodobého majetku činí 305 699 Kč. Po převedení automobilů do s.r.o. musí s.r.o. pokračovat ve zvoleném způsobu odpisování, tedy v rovnoměrném způsobu.

Jak již bylo zmíněno v teoretické části, vklad obchodního závodu do základního kapitálu s.r.o. by měl být oceněn znalcem. Pro účely této práce se předpokládá, že znalecké ocenění obchodního závodu je ve stejné hodnotě, jakou má vybraná fyzická osoba v evidenci. Pro zjištění hodnoty obchodního závodu se použije vzorec, který sčítá všechny majetek a následně odečítá závazky. Z tohoto vzorce vyjde hodnota obchodního závodu. $747\,174\text{ Kč} + 219\,256\text{ Kč} + 358\,235\text{ Kč} + 4\,935\,022\text{ Kč} + 1\,361\,935\text{ Kč} - 6\,025\,299\text{ Kč} = 1\,596\,323\text{ Kč}$. Hodnota vloženého obchodního závodu do s.r.o. činí u vybrané fyzické osoby 1 596 323 Kč.

Zahajovací rozvaha

Jak již bylo zmíněno dříve, k 1.1.2024 musí vybraná fyzická osoba vést účetnictví. Z tohoto důvodu musí k tomuto dni sestavit zahajovací rozvahu. Zahajovací rozvaha je nutná pro otevření účetnictví společnosti. Účty se otevřou pomocí účtu 701 – Počáteční účet rozvážný. K tomuto účtu se následně zaúčtují jednotlivé aktivní a pasivní účty. Zahajovací rozvaha společnosti XXX, s.r.o. je zobrazena níže v Kč.⁶⁴

V případě společnosti XXX, s.r.o. je tedy základní kapitál 1 596 323 Kč. V tom případě by měla být cena notářského zápisu vyšší, než je uvedeno v tabulce č. 2. Cena se odvozuje z Vyhlášky č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách notářů. V tomto případě by byla cena za zapsání do obchodního rejstříku 11 589 Kč. Z tohoto důvodu jsou u tohoto způsobu zřizovací výdaje ve výši 20 513 Kč.

AKTIVA		PASIVA	
DHM	747 174 Kč	ZK	1 596 323 Kč
ZÁSOBY	4 935 022 Kč	ZÁVAZKY	6 025 299 Kč
POHLEDÁVKY	1 361 935 Kč	ZÁVAZKY KE SPOLEČNÍKŮM	20 513 Kč
POKLADNA	219 256 Kč		
BÚ	358 235 Kč		
NÁKL. PŘ. OB.	20 513 Kč		
CELKEM	7 633 246 Kč	CELKEM	7 633 246 Kč

Tabulka 5 Zahajovací rozvaha

Zdroj: Vlastní zpracování

Na zahajovací rozvahu společnosti se naváže otevřením účetních knih společnosti XXX, s.r.o. Tyto knihy se otevřou taktéž k 1.1.2024. Zobrazení otevření účetních knih společnosti je zobrazeno níže:

⁶⁴ BOHDALOVÁ, Marie. Účtování zřizovacích výdajů po novele zákona o účetnictví platné od 1. 1. 2016.

Položka	Částka v Kč	MD	D
Vklad základního kapitálu	1 596 323 Kč	701	411
Vklad DHM	747 174 Kč	022	701
Vklad PP	219 256 Kč	211	701
Vklad na BÚ	358 235 Kč	221	701
Vklad zásob	4 935 022 Kč	132	701
Vklad pohledávek	1 361 935 Kč	311	701
Vklad závazků z obch. vz.	6 025 299 Kč	701	321
Vklad závazků za společníka	20 513 Kč	701	365
Zřizovací výdaje	20 513 Kč	381	701

Tabulka 6 Otevření účetních knih
Zdroj: Vlastní zpracování

Jak již bylo zmíněno v kapitole 4.1.1 následně se z účtu 381 – náklady příštích období rozúčtují zřizovací výdaje na příslušné nákladové účty. Po rozúčtování společnost XXX, s.r.o. uhradí dlužnou částku zřizovacích výdajů vybrané fyzické osobě. Rozúčtování bude probíhat dle tabulky níže:

Zřizovací náklady	Částka	MD	D
Náklady za notáře	16 512 Kč	518	381
Správní poplatky	3 881 Kč	538	381
Bankovní poplatek	120 Kč	538	381
Úhrada závazku vybrané fyzické osobě	20 513 Kč	365	221

Tabulka 7 Rozúčtování zřizovacích výdajů
Zdroj: Vlastní zpracování dle Bohdalové

Dodanění OSVČ z pohledu daně z příjmu

Povinnost upravit rozdíl mezi příjmy a výdaji při ukončení činnosti stanovuje § 23 odst. 8 ZDP. Vybraná fyzická osoba tedy dle tohoto paragrafu musí zvýšit základ daně o pohledávky, které by byly zdanitelným příjmem a o zásoby, které již nejsou výdajem nutným pro udržení, zajištění a dosažení příjmů. Základ daně se následně sníží o hodnotu dluhů.⁶⁵

Po ukončení činnosti je důležité zmínit, že z případného dodanění neplatí OSVČ povinnost platit v následujícím roce zálohy na daň, ani sociální ani zdravotní pojištění dle § 38a odst. 8 ZDP.⁶⁶

Dodanění OSVČ zobrazuje následující tabulka

Položky	Částka
Pohledávky	+ 1 361 935 Kč
Zásoby	+ 4 935 022 Kč
Závazky	- 6 025 299 Kč
Celkem	+ 271 658 Kč
Nový zaokrouhlený základ daně po odečtu úroků pro bytovou potřebu	691 100Kč
Sazba daně	15 %
Daň z příjmů fyzických osob	103 665 Kč
Daň z příjmu po slevě na poplatníka a daňovém zvýhodnění na dítě	57 621 Kč

Tabulka 8 Daňová povinnost po dodanění

Zdroj: Vlastní zpracování

Z uvedené tabulky vychází, že z důvodu dodanění pohledávek, zásob a závazků vybraná fyzická osoba odvede na dani z příjmů o 40 740 Kč více, jelikož původní daňová povinnost činila 16 881 Kč.

⁶⁵ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů; § 23.

⁶⁶ DĚRGEL, Martin. Ukončujete své podnikání? Pozor na daň z příjmů.

Dodanění z pohledu sociálního a zdravotního pojištění

Jak již bylo zmíněno v kapitole 2.4.2, je vyměřovací základ pro sociální zabezpečení vypočten jako 50 % základu daně. Vyměřovací základ se zaokrouhluje na celé stokoruny nahoru. Je to tedy $\frac{1}{2}$ z 691 164 Kč a vyměřovací základ tedy činí 345 600 Kč. Sazba pro sociální zabezpečení činí 29,2 % * 345 600 Kč. Pojistné za rok 2023 bude tedy pro vybranou fyzickou osobu činit 100 916 Kč. Bez dodanění činilo sociální pojištění 61 262 Kč. Pro vybranou fyzickou osobu se tedy zvýší odvod na sociálním zabezpečení o 39 654 Kč.

U zdravotního pojištění je stejně jako u sociálního zabezpečení vyměřovací základ 50 % základu daně. Vyměřovací základ je tedy totožný jako u sociálního zabezpečení. Sazba pro zdravotní pojištění činí 13,5 %. Pojistné na zdravotním pojištění bude tedy pro vybranou fyzickou osobu činit 46 656 Kč. Bez dodanění činilo zdravotní pojištění 28 323 Kč. Z důvodu dodanění se tedy zvýší odvod zdravotního pojištění o 18 333 Kč.

Dodanění z pohledu DPH

Vklad obchodního závodu do podnikání s.r.o. není předmětem DPH. Z tohoto důvodu vkladatel nepřiznává DPH na výstupu. I přes tuto skutečnost má osoba zachován odpočet DPH. Tato skutečnost nastává z důvodu, že se s.r.o. po vložení obchodního závodu stává automaticky plátcem DPH.⁶⁷

Navýšení základu daně a odvodů z důvodu transformace OSVČ na s.r.o.

Z výše uvedených důvodů dodanění vybraná fyzická osoba odvede na dani z příjmů a na sociálním a zdravotním pojištěním vyšší částku. Konkrétně zaplatí o 98 727 Kč více. Zaplatí o 40 740 Kč více na dani z příjmu fyzických osob, o 39 654 Kč více na sociálním zabezpečení a o 18 333 Kč více na zdravotním pojištění. Jednotlivé položky jsou přehledně propočítány v kapitole 4.3.

⁶⁷ DĚRGEL, Martin. Převod podnikání OSVČ na s. r. o. – 4. část.

4.2.2 Varianta prodeje obchodního závodu do s.r.o.

Při této variantě se jako první musí založit s.r.o. se základním kapitálem, nejlépe se základním kapitálem do 20 000 Kč, dle kapitoly 4.1. Při tomto způsobu se na kupující společnost převede obchodní závod, tedy majetek včetně souvisejících obchodních a nájemních smluv včetně pohledávek a dluhů. Tato metoda je nejvhodnější pro OSVČ s rozsáhlejšími aktivy a hlavně dluhy. Díky převáděným dluhům může kupující společnost nakoupit společnost za nižší cenu, která ovšem stále musí být cenou obvyklou. Kupující s.r.o. bude povinno uložit doklad o koupi do sbírky listin. Tuto skutečnost musí oznámit i finančnímu úřadu do 15 dnů od uzavření smlouvy.⁶⁸

Prodej obchodního závodu z pohledu daně z příjmu

Prodej obchodního závodu spadá do § 7 ZDP. Základ daně OSVČ se zvyšuje o příjem z prodeje majetku, o hodnotu dluhů včetně DPH, o rozdíl mezi hodnotou zásob a jejich cenou při prodeji. Zároveň výdajem jsou zůstatkové hodnoty hmotného majetku, hodnota peněžních prostředků, finančního majetku, hodnota pohledávek, která by nebyla zdanitelným příjmem, tedy hodnota DPH z pohledávek a hodnota dluhů bez DPH. Na základě položek z evidence majetku je prodejní cena obchodního závodu odhadnuta na 1 750 000 Kč. Jedná se pouze o odhad a není odvozem od tržních cen.⁶⁹

⁶⁸ DĚRGEL, Martin. Převod podnikání OSVČ na s. r. o. – 6. část.

⁶⁹ DĚRGEL, Martin. Převod podnikání OSVČ na s. r. o. – 6. část.

Položky	Příjem	Výdaj
Prodejní cena ob. záv.	1 750 000 Kč	
Závazky včetně DPH	7 290 612 Kč	
ZC HM		747 174 Kč
Peněžní prostředky		577 491 Kč
DPH z pohledávek		286 007 Kč
Závazky bez DPH		6 025 299 Kč
Celkem	9 040 612 Kč	7 635 971 Kč

Tabulka 9 Základ daně z titulu prodeje obchodního závodu
Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že se vybrané fyzické osobě z titulu prodeje obchodního závodu zvýší základ daně o 1 404 641 Kč. Tato částka patřičně navýší i vyměřovací základy pro sociální zabezpečení a zdravotní pojištění. Zvýšení odvodů lépe zobrazuje tabulka níže:

Položka	Částka
Základ daně DPFO	1 404 600 Kč
Sazba	15 %
Daň z příjmů fyzických osob	210 690 Kč
Vyměřovací základ SZ	702 300 Kč
Sazba	29,2 %
Odvod na sociálním zabezpečení	205 072 Kč
Vyměřovací základ pro ZP	702 300 Kč
Sazba	13,5 %
Odvod na ZP	94 811 Kč
Odvody CELKEM	510 573 Kč

Tabulka 10 Navýšení odvodů z důvodu prodeje obchodního závodu do s.r.o.
Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že na dani z příjmů fyzických osob, odvodu sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění zaplatí vybraná fyzická osoba o 510 573 Kč více z důvodu prodeje obchodního závodu.

Nákup obchodního závodu – účetnictví

Při nákupu obchodního závodu nedochází ke kontinuitě, z pohledu kupujícího nedochází k přenosu povinnosti pokračovat v odpisování, které započal původní vlastník. Při nákupu obchodního závodu se nezaúčtuje celý závod na jeden hromadný účet, ale všechny položky se rozúčtují v ceně, kterou určí znalecký posudek. Rozdíl mezi majetkem a cenou, za který se závod koupil, se jmenuje goodwill. Po otevření všech účtů, jak již bylo zmíněno dříve se zaúčtuje nákup obchodního závodu následovně:⁷⁰

⁷⁰ DĚRGEL, Martin. Převod podnikání OSVČ na s. r. o. – 6. část.

Položka	Částka v Kč	MD	D
Kupní cena závodu	1 750 000 Kč	395	372
Převzaté závazky	7 290 612 Kč	395	372
Převzatý DHM	747 174 Kč	022	395
Převzaté PP na BÚ	358 235 Kč	221	395
Převzaté PP na pokladu	219 256 Kč	211	395
Převzaté pohledávky	1 361 935 Kč	311	395
Převzaté zásoby	4 935 022 Kč	132	395
Goodwill	1 418 990 Kč	015	395

Tabulka 11 Účtování o nákupu obchodního závodu
Zdroj: Vlastní zpracování dle Děrgela

Prodej obchodního závodu z pohledu DPH

Prodej obchodního závodu do podnikání s.r.o. není předmětem DPH. Z tohoto důvodu prodejce nepřiznává DPH na výstupu. I přes tuto skutečnost má osoba zachován odpočet DPH. Tato skutečnost nastává z důvodu, že se s.r.o. po nákupu obchodního závodu stává automaticky plátcem DPH.⁷¹

4.2.3 Varianta postupného přechodu

Jedná se o velmi častý jev při přechodu z OSVČ na s.r.o. Hlavní výhodou tohoto způsobu je ponechání OSVČ jako neplátce DPH a s.r.o. jako plátce DPH, čímž podnikatel získá cenovou výhodu oproti konkurenci. Tento způsob je možný díky úlevě v ZOK, kdy §199 ZOK dovoluje, aby jednatel podnikal v témže oboru jako s.r.o., pokud to společenská smlouva dovolí. Z důvodu, že je společník i jednatel jedna osoba, nebyl by s tímto povolením problém. Tento způsob má ovšem velký problém v tom, že se OSVČ nezbaví aktuálních vysokých závazků, které jsou pro vybranou fyzickou osobu největší hrozbou. Vybraná fyzická osoba tento způsob navíc zavrhuje z dalšího důvodu, a to je ten, že s tímto způsobem je spojené velmi vysoké množství administrativní zátěže, které by

⁷¹ DĚRGEL, Martin. Převod podnikání OSVČ na s. r. o. – 6. část.

fyzická osoba musela zvládat. Posledním argumentem pro zavrnutí tohoto způsobu je fakt, že i kdyby tento způsob fyzická osoba zvolila, tak dle vlastních slov je odběr „domácích kutilů“, kteří by ocenili ceny bez DPH, velmi zanedbatelný. Jedná se řádově o desetiny procent.⁷²

4.3 Doporučení vhodné přeměny

V této kapitole bude vybrané fyzické osobě doporučen způsob přechodu z OSVČ na s.r.o. z hlediska dodatečných odvodů spojených s převodem, ale i dle preferencí vybrané fyzické osoby.

Stávající odvodová povinnost		Odvodová povinnost při vkladu obchodního závodu do s.r.o.		Odvodová povinnost při prodeji závodu s.r.o.	
DPFO	16 881 Kč	DPFO	57 621 Kč	DPFO	227 571 Kč
SZ	61 262 Kč	SZ	100 916 Kč	SZ	266 334 Kč
ZP	28 323 Kč	ZP	46 656 Kč	ZP	123 134 Kč
CELKEM	106 466 Kč	CELKEM	205 193 Kč	CELKEM	617 039 Kč

Tabulka 12 Navýšení odvodové povinnosti z důvodu přechodu na s.r.o.
Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že z důvodu přeměny odvede fyzická osoba o 98 727 Kč více než kdyby nepřecházela. K této částce je nutné připočítat vynaložené náklady na znalce, který musí ocenit převedený závod. Tyto náklady se pohybují okolo 30 000 Kč. Jedná se tedy o nadbytečné náklady, které by nevznikly, pokud by vybraná fyzická osoba řádně před začátkem podnikání zvažila, jakou právní formou by měla podnikat. Díky důkladné analýze, predikci budoucích příjmů by bylo fyzické osobě zřejmé, že od počátku podnikání by pro ni bylo výhodnější podnikat formou s.r.o.

Z důvodu prodeje obchodního závodu odvede fyzická osoba o 510 573 Kč více. Navíc musí klást důraz na skutečnost, že transakce musí proběhnout za tržních cen, ke kterým

⁷² DĚRGEL, Martin. Převod podnikání OSVČ na s. r. o. – 7. část.

by byla vhodná dokumentace. Fyzická osoba totiž musí unést důkazní břemeno při daňové kontrole od finančního úřadu.

Třetí způsob, tedy varianta postupného přechodu, nepřipadá v úvahu pro vybranou fyzickou osobu z důvodů zmíněných v kapitole 4.2.3. Z tohoto důvodu se vybrané fyzické osobě smrštil výběr vhodných přechodů ze tří na dva možné přechody.

Z výše uvedených propočtů je zřejmé, že pro vybranou fyzickou osobu je výhodnější vložit obchodní závod do základního kapitálu s.r.o. Při vkladu obchodního závodu uhradí vybraná fyzická osoba na odvodech o 411 846 Kč méně než kdyby obchodní závod prodala s.r.o. Samozřejmě nastává otázka, na jakou hodnotu by ocenil obchodní závod fyzické osoby znalec, a za jakou cenu by fyzická osoba svůj závod prodala. Proto nelze říct, že vklad obchodního závodu do vlastního kapitálu je vždy lepší volbou než jeho prodej, neboť vždycky záleží i na dalších okolnostech.

4.4 Zdanění jako s.r.o.

Se založením společnosti XXX, s.r.o. je spojeno samozřejmě i zdanění základu daně společnosti 19 %, respektive od roku 2024 21 % sazbou daně. Jak již bylo zmíněno, je vedení účetnictví oproti daňové evidenci komplikovanější. Komplikovanější je i daňová stránka věci. Z pohledu daní se totiž vybraná fyzická osoba bude potýkat s dvojitým zdaněním. Jednou zdaní základ daně společnost svou sazbou daně, následně fyzická osoba bude danit znovu obdržený příjem sazbou pro fyzické osoby. XXX, s.r.o. vzniká od 1.1.2024. Z tohoto období ovšem nejsou žádná data, proto se pro výpočet daňové povinnosti s.r.o. využije zjednodušeně rozdíl mezi příjmy a výdaji vybrané fyzické osoby za zdaňovací období 2023. Pro stanovení výsledku hospodaření nebyl brán zřetel na výši neuhrazených pohledávek a závazků.

4.4.1 Zdanění činnosti jednatele

Z pohledu jednatele

Jakožto jednatel by měla vybraná fyzická osoba nárok na odměnu dle § 6 odst. 1 písm. c ZDP, tohoto nároku se ovšem může vzdát a pracovat v s.r.o. bez nároku na odměnu. S tímto krokem by ovšem nastává problém s placením sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění. Vybraná fyzická osoba by se musela dobrovolně účastnit

zdravotních odvodů, na druhou stranu by se nemusela účastnit odvodů na sociálním zabezpečení. Bez těchto odvodů se i zvýší disponibilní příjem poplatníka.

Pokud se takto vybraná fyzická osoba rozhodne, musí zdravotní pojišťovně oznámit, že za něj není plátcem pojistného zaměstnavatel, ani on sám jako OSVČ, ani stát. Tuto skutečnost musí oznámit do 8 dnů. Při tomto oznámení musí prokázat skutečnost, že ukončil samostatnou výdělečnou činnost.

Díky tomuto kroku by se tedy z vybrané fyzické osoby stala osoba bez zdanitelných příjmů a musela by hradit pojistné ve výši 13,5 % z minimální mzdy. Pro rok 2024 se tedy jedná o 13,5 % z 18 900 Kč.⁷³

Díky tomuto kroku budou tedy odvody vybrané fyzické osoby pouze na zdravotním pojištění. Z tohoto důvodu by tedy poplatník platil měsíčně pouze zdravotní pojištění ve výši 2 551,5 Kč. Ročně by tedy na odvodu zdravotního pojištění uhradil 30 618 Kč. Pro porovnání v roce 2023 by zaplatil měsíčně 2 336 Kč, ročně by tedy uhradil 28 032 Kč.

Z pohledu společnosti

Společnost tedy bude svému jednateli, který je zároveň společníkem, vyplácet podíly na zisku. Z tohoto důvodu se společnost bude muset registrovat ke srážkové dani. Výplatu podílu na zisku musí potvrdit jednatel společnosti. Společnost může společníkovi vyplatit podíl na zisku na základě řádné, popřípadě mimořádné účetní závěrky. Zároveň jej může vyplatit pouze, pokud by si společnost nepřivodila úpadek. Tento podíl je splatný do 3 měsíců od rozhodnutí valné hromady.

Podíl na zisku se zdaňuje zvláštní sazbou daně. Ten tedy činí 15 %. Společnost je povinna provést srážku při výplatě podílu na zisku nebo do konce třetího měsíce následujícího po měsíci, v němž byla schválena účetní závěrka. Tato daň se odvádí místně příslušnému správci daně. Daň musí být odvedena do konce následujícího měsíce po měsíci, ve kterém byla společnost povinna provést srážku. Zároveň z důvodu vyplacených podílů na zisku musí společnost podat. Vyúčtování daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně z příjmů fyzických nebo právnických osob, toto vyúčtování se podává na finanční úřad vždy k 1. dubnu následujícího kalendářního roku.⁷⁴

⁷³ Osoba bez zdanitelných příjmů (OBZP). Dostupné z: <https://www.vzp.cz/platci/informace/povinnosti-platcu-metodika/2-6-osoba-bez-zdanitelnych-prijmu-obzp>.

⁷⁴ TRUHLÁŘOVÁ, Martina. Výplata podílu na zisku v s. r. o.

Z pohledu zaměstnání na dohodu

Kdyby byly vybrané fyzické osobě vypláceny pouze podíly na zisku po řádné účetní závěrce, musela by celý rok čekat na jejich výplatu. Vzhledem k tomu, že bude muset platit zdravotní pojištění je vhodné, aby měla nějaký stálý příjem, ze kterého bude toto pojistné hradit. Z důvodu daňové optimalizace je nejvhodnější, aby byla osoba zaměstnaná na dohodu o provedení práce. Problematika zaměstnání jednatele na dohodu je problematická. Dohodu může osoba mít, ale dle rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 4028/2009 nemůže vykonávat na dohodu činnosti, které spadají do činností, které by měl činit jednatel. Uzavřená dohoda se tedy nesmí týkat činností, které se spojují s obchodním vedením společnosti. Uzavřená dohoda by tedy musela být na činnosti jako například výpomoc ve skladu nebo jako ohýbač či střihač železa. Jelikož by se jednalo o uzavření smlouvy jednatele se sebou samým, je nutné u této smlouvy zkoumat a hodnotit, zda nedochází ke střetu zájmů mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Z rozhodnutí Ústavního soudu III. ÚS 669/17 nebo rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 10 Ads 284/2017) vychází, že pokud jsou podmínky smlouvy standardní, tak je smlouva platná. Z tohoto důvodu je vhodné uzavřít smlouvu na ohýbání železa, protože se pravděpodobně jedná o nejvýdělečnější činnost. U této smlouvy by měla vybraná fyzická osoba odměnu 400 Kč za hodinu a vykonávala by ji 25 h měsíčně, aby splnila zákonem stanovené limity pro dohody o provedení práce. Díky tomu získá příjmy ve výši 10 000 Kč měsíčně. Při této měsíční částce navíc osoba splní podmínku minimálního příjmu pro uplatnění daňového zvýhodnění na dítě. Při podepsání prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob bude mít fyzická osoba měsíční příjem ve výši 11 267 Kč.⁷⁵

4.4.2 Zdanění s.r.o. z pohledu daně z příjmu

V daňové evidenci je základem daně rozdíl mezi příjmy a výdaji. Při účetnictví se pro základ daně vychází z výsledku hospodaření, který vychází z účetnictví společnosti. Jedná se o rozdíl mezi výnosy a náklady. U příjmů a výdajů se sleduje peněžitý tok, zatímco u výnosů a nákladů není peněžitý tok tolik důležitý. Jak bylo zmíněno dříve pro výpočet daňové povinnosti společnosti bude vycházeno z rozdílů mezi příjmy a výdaji

⁷⁵ VYCHOPEŇ, Jiří. Společnost s ručením omezeným z účetního a daňového pohledu [online].; str. 130, str. 131.

z roku 2023. Následující tabulka zobrazuje výpočet zdanění společnosti, který by měla při současných výsledcích v roce 2023.

Položka	Částka
Výnosy	18 327 044 Kč
Náklady	17 609 350 Kč
Mzdové náklady	120 000 Kč
Výsledek hospodaření	597 694 Kč
Paušál na PHM	180 000 Kč
Zaokrouhlený základ daně	417 000 Kč
Sazba 19 %	* 19 %
Daň z příjmů právnických osob	79 230 Kč
Disponibilní prostředky pro výplatu	518 464 Kč

Tabulka 13 Zdanění výsledku hospodaření společnosti
Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky tedy vyplývá, že společnost by na dani zaplatila 79 230 Kč. Po dani tedy společnosti zbude 518 464 Kč, které je možné vybrané fyzické osobě vyplátit v plné výši.

4.4.3 Výplata podílu na zisku

Podíl na zisku získá společník již očištěný o srážkovou daň. Srážková daň činí 15 %. Výpočet vyplaceného podílu na zisku zobrazuje tabulka níže:

Položka	Částka
Disponibilní prostředky pro výplatu	518 464 Kč
Vyplaceno společníkovi po srážce	440 694 Kč

Tabulka 14 Vyplacený podíl na zisku
Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky vyplývá, že společnost musí odvést na srážkové dani při výplatě podílu na zisku dalších 77 770 Kč.

4.5 Porovnání zdanění s.r.o. a OSVČ

U OSVČ je vyšší odvodová povinnost přenesená primárně na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, zatímco u s.r.o. je největší zatížení na příjmových daních.

4.5.1 Při aktuálních výsledcích

Při aktuálních výsledcích je stále z odvodové povinnosti výhodnější OSVČ, tuto skutečnost lépe zobrazuje následující tabulka:

Položka	S.R.O.	OSVČ
Daň z příjmu právnických osob	79 230 Kč	-
Daňová povinnost po přiznání	- 15 204 Kč	16 881 Kč
Srážková daň	77 770 Kč	-
Sociální zabezpečení	-	61 262 Kč
Zdravotní pojištění	28 032 Kč	28 323 Kč
Celkem	169 828 Kč	106 466 Kč

Tabulka 15 Porovnání zdanění s.r.o. a OSVČ
Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že při aktuálních číslech se vybrané fyzické osobě vyplatí více podnikání formou OSVČ. Výhodnější je konkrétně o 63 362 Kč. Je důležité zmínit, že aktuální rozdíl mezi příjmy a výdaji se nejspíše nebude opakovat a spíše bude růst, a to z důvodu lehkého poklesu úrokových sazeb, u kterých se očekává další dlouhodobý pokles, v kombinaci s rostoucí stavební aktivitou. Nárůst rozdílu mezi příjmy a výdaji může činit i dvojnásobek aktuálních čísel. Rozdíl mezi příjmy a výdaji by tedy mohl v následujícím roce být i 1 500 000 Kč a dále růst. Díky těmto výsledkům by bylo pro vybranou fyzickou osobu výhodnější podnikání formou s.r.o.

4.5.2 Při očekávaných výsledcích následující rok

Při pokračování v podnikání formou OSVČ

Pro rok 2024 bude rozdíl mezi příjmy a výdaji 1 500 000 Kč. Výpočet daně při tomto rozdílu zobrazuje následující tabulka.

Položka	Částka
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	1 500 000 Kč
Paušál na PHM	180 000 Kč
Zaplacené úroky pro bytovou potřebu	118 188 Kč
Základ daně	1 201 800 Kč
Daň 15 %	180 270 Kč
Daň po slevě a zvýhodnění na dítě	134 226 Kč

Tabulka 16 Daň z příjmů u OSVČ v následujícím roce
Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že v dalším období bude výsledná daň osoby 134 226 Kč.

Položka	Částka
Vyměřovací základ	750 000 Kč
Sociální zabezpečení 29,2 %	219 000 Kč
Zdravotní pojištění 13,5 %	101 250 Kč
Celkem	320 250 Kč

Tabulka 17 Sociální a zdravotní odvody v následujícím roce
Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že odvody na sociálním a zdravotním pojištění by dohromady činily 320 250 Kč. Když k této částce přičteme daňovou povinnost musela by vybraná fyzická osoba další rok zaplatit dohromady 454 476 Kč.

Při podnikání formou s.r.o. v následujícím roce

U s.r.o. se předpokládá stejný výsledek hospodaření jako je rozdíl mezi příjmy a výdaji u OSVČ. Platí informace z kapitoly 4.4. Fyzická osoba tedy vykonává práci jednatele bezplatně, zároveň je zaměstnaná na dohodu jako ohýbač armatury a po řádné účetní závěrce si vyplácí podíl na zisku. Jelikož nemá zdanitelný příjem účastní se pouze zdravotního pojištění.

Položka	Částka
Výsledek hospodaření	1 500 000 Kč
Ponížení o mzdy	120 000 Kč
Paušál na PHM	180 000 Kč
Základ daně	1 200 000 Kč
Vypočtená daň sazbou 21 %	252 000 Kč
Disponibilní prostředky pro výplatu	1 128 000 Kč

Tabulka 18 Výpočet DPPO v následujícím roce
Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky vychází, že daňová povinnost k dani z příjmů právnických osob činí 252 000 Kč. Pro výplatu podílu na zisku může společnost vyplatit 1 128 000 Kč.

Položka	Částka
Disponibilní prostředky pro výplatu	1 128 000 Kč
Vyplaceno společníkovi po srážce	958 800 Kč

Tabulka 19 Vyplacený podíl na zisku v následujícím roce
Zdroj: Vlastní zpracování

Při výplatě podílu na zisku musí osoba srazit 15 % srážkovou daň. Z částky 1 128 000 Kč činí srážková daň 169 200 Kč.

Porovnání zdanění OSVČ a s.r.o. v následujícím roce

Při vyšším rozdílu mezi příjmy a výdaji je již výhodnější podnikání formou s.r.o. Výhodnost, o kterou je výhodnější podnikání formou s.r.o., je zobrazena v následující tabulce:

Položka	S.R.O.	OSVČ
Daň z příjmu právnických osob	252 000 Kč	-
Daňová povinnost po přiznání	- 15 204 Kč	134 226 Kč
Srážková daň	169 200 Kč	-
Sociální zabezpečení	-	219 000 Kč
Zdravotní pojištění	30 618 Kč	101 250 Kč
Celkem	436 614 Kč	454 476 Kč

Tabulka 20 Porovnání zdanění s.r.o. a OSVČ v následujícím roce
Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že pokud osoba zvolí podnikání formou s.r.o. zaplatí na odvodech o 17 862 Kč.

4.6 Doporučení

Na aktuálních číslech je výhodnější podnikání formou OSVČ, nicméně aktuální čísla jsou již minulostí a je třeba se více zaobírat budoucností. Jelikož se v příštím roce se očekává pokračující prosperita podnikání, je vhodné, aby vybraná fyzická osoba minimálně zvážila přechod na podnikání formou s.r.o.

Jako nejvhodnější forma přechodu z OSVČ na s.r.o. vychází možnost vkladu obchodního závodu do základního kapitálu s.r.o. U této varianty odvede osoba o 98 727 Kč více než kdyby nepřešla. Zároveň ovšem u této varianty musí uhradit vyšší částku u notáře při založení společnosti. Konkrétně tedy 20 513 Kč. Další výdaje spojené s přeměnou tvoří výdaje na znalce, který musí ocenit převáděný závod. Jedná se primárně o výdaje, které by nevznikly, pokud by si osoba udělala delší analýzu budoucnosti svého podnikání a zamyslela se nad vhodnou formou podnikání pro svoji činnost. Dohromady tedy odvody spojené s transformací formy podnikání z OSVČ na podnikání formou s.r.o. činí 139 240 Kč při výdajích na znalce, které by činily 20 000 Kč. Tyto výdaje odpovídají transformaci, která by proběhla k 31.12.2023.

Po této transformaci, tedy od 1.1.2024, by tedy vybraná fyzická osoba podnikala formou s.r.o., v případě plánovaného výsledku hospodaření 1 500 000 Kč, by fyzická osoba díky této formě podnikání odvedla na dani a sociálním a zdravotním pojištění o 17 862 Kč méně. V případě dalšího růstu v dalším roce by mohl být výsledek hospodaření v roce 2025 ještě vyšší než za rok 2024. Výsledek hospodaření by mohl činit v roce 2025 i 2 000 000 Kč, v tom případě by díky podnikání formou s.r.o. odvedla fyzická osoba dokonce o 35 356 Kč méně.

Díky těmto výsledkům a potenciálnímu dalšímu růstu podnikání by se v horizontu tří až čtyř let mohla investice do přeměny z OSVČ na s.r.o. vybrané fyzické osobě vrátit. Od této doby by na přeměně začala fyzická osoba šetřit značnou částku na odvodech.

Jelikož se jedná o ušetřenou částku zejména na sociálním pojištění, je důležité zmínit, že ušetřený rozdíl na odvodech je za cenu nižšího důchodu. Z tohoto důvodu by vybraná fyzická osoba měla částku, kterou ušetří na odvodech, investovat. Díky těmto investicím by se mohla zabezpečit na stáří lépe než při odvodech sociálního pojištění. Hlavně teď v době nejasné budoucnosti v oblasti důchodové politiky.

4.7 Harmonogram přeměny

Přeměna začíná rozhodnutím fyzické osoby. Ta se musí rozhodnout, že chce transformaci formy podnikání učinit. Pokud se rozhodne pro přeměnu musí jako první požádat o zrušení živnostenského oprávnění příslušný úřad. Tuto žádost o zrušení je vhodné podat začátkem prosince. Výhodou je, že při zániku živnostenského oprávnění oznámí tuto skutečnost živnostenský úřad správci daně, statistickému úřadu, správě sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovně. Zrušení živnosti se musí provést na určeném tiskopisu. Na tomto tiskopisu podnikatel uvede, ke kterému datu chce živnostenské oprávnění ukončit. V případě vybrané fyzické osoby by se jednalo o datum 31.12.2023.

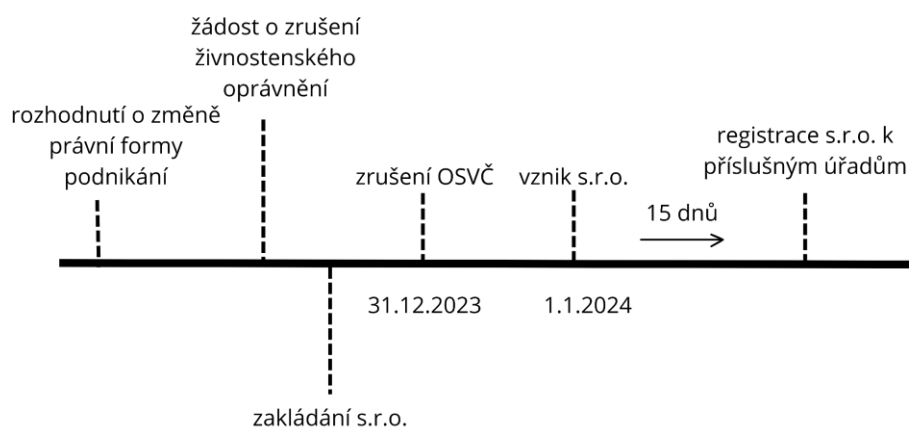
Pokud se osoba rozhodne, že nechce, aby oznámení provedl živnostenský úřad, musí vyřešit ukončení na úřadech sama. Ukončení činnosti musí osoba oznámit své okresní správě sociálního zabezpečení do 15 dnů od jejího ukončení. U zdravotní pojišťovny má lhůtu pouze 8 dnů od ukončení činnosti. Na tomto úřadě vybraná fyzická osoba zrovna oznámí, že bude platit pojistné jako osoba bez zdanitelných příjmů. Do 15 dnů zároveň

musí předložit žádost o zrušení registrace poplatníka daně z příjmů fyzických osob a dani z přidané hodnoty.

Z důvodu ukončení OSVČ musí osoba provést dodanění z kapitoly 4.2.1. Z tohoto důvodu odvede za zdaňovací období 2023 více na dani a pojistném.⁷⁶

Při ukončování podnikání prostřednictvím OSVČ je možné rovnou zakládat i s.r.o. Zde by vybraná fyzická osoba mohla také začít se zakládáním začátkem prosince. Díky tomuto kroku dříve naplní pětiletý časový test pro osvobození příjmu z prodeje podílu. Fyzická osoba musí navštívit notáře pro sepsání zakladatelské listiny, následně do banky pro složení základního kapitálu a vyřízení živnostenského oprávnění. Při následující návštěvě notáře již může být společnost zapsána do obchodního rejstříku. Celé založení s.r.o. tedy lze stihnout do tří dnů.⁷⁷

U živnostenského úřadu se lze registrovat i k dani z příjmu právnických osob. Pokud se rozhodne této možnosti nevyužít musí se registrovat do 15 dnů od zápisu společnosti do obchodního rejstříku. Registrace se provádí prostřednictvím datové schránky, do které by měla osoba získat přihlašovací údaje do sedmi dnů od zápisu společnosti.⁷⁸ Časový harmonogram lépe zobrazuje následující časová řada.



Obrázek 3 Časový harmonogram přeměny
Zdroj: Vlastní zpracování

⁷⁶ DĚRGEL, Martin. Převod podnikání OSVČ na s. r. o. – 8. část.

⁷⁷ Postup, jak založit s.r.o. krok za krokem. Dostupné z: <https://zaloztesro.cz/zalozeni-s-r-o/>.

⁷⁸ MACEK, Daniel. JAKÉ JSOU POVINNOSTI PODNIKATELŮ PO ZALOŽENÍ S.R.O.?

ZÁVĚR

Tato práce se věnovala podnikání formou OSVČ, převodem podnikání z OSVČ na s.r.o. a následně i podnikání formou s.r.o. Hlavním cílem diplomové práce bylo vypracovat návrh transformace pro vybraný podnikatelský subjekt se zaměřením na účetní a daňové otázky přeměny, včetně časového harmonogramu realizace návrhu. Práce se zabývá třemi možnými způsoby převodu, a to převod obchodního závodu do základního kapitálu s.r.o., prodej obchodního závodu do s.r.o. a variantou postupného přechodu. Z těchto variant vychází pro vybranou fyzickou osobu neoptimálněji varianta převodu obchodního závodu do základního kapitálu s.r.o. Aby transformace přinášela výhody, bylo potřebné nejdříve vypočítat, zda z přeměny bude fyzické osobě plynout nějaká výhoda z titulu nižších odvodů.

Praktická část práce se zaměřila na přiblížení činnosti vybrané fyzické osoby v kombinaci s analýzou výsledků jejího podnikání za uplynulá čtyři zdaňovací období. Za stejné období se analyzovala evidence majetků a závazků vybrané fyzické osoby. Evidence majetků a dluhů byla klíčová pro stanovení dodatečných výdajů spojených s ukončením podnikání formou OSVČ.

Pro uplynulý rok bylo správné, že vybraná fyzická osoba podnikala formou OSVČ. Při aktuálním rozdílu mezi příjmy a výdaji je to pro ni výhodnější. Vzhledem ke skutečnosti, že oproti minulému roku vzrostl rozdíl mezi příjmy a výdaji téměř čtyřnásobně, je vhodný přechod na podnikání formou s.r.o., i kdyby se takový nárůst již neopakoval nebo byl pouze poloviční. I při polovičním nárůstu by vybraná fyzická osoba ročně ušetřila na odvodech téměř 18 000 Kč. V případě každého dalšího nárůstu by ušetřila ještě více. Díky těmto nárůstům se jí výdaje spojené se založením s.r.o. a přeměnou podnikání z OSVČ na s.r.o. vrátí nejspíše do čtyř let. Nemluvě o dalších již zmíněných benefitech jako je nižší odpovědnost za dluhy nebo jednodušší převod či prodej, které podnikání formou s.r.o. přináší.

V neposlední řadě byl zpracován návrh časového harmonogramu transformace, který může pomoci vybrané fyzické osobě si lépe uvědomit, kdy je potřeba nad transformací podnikání přemýšlet, aby splnila všechny zákonem požadované lhůty pro ukončení podnikání formou OSVČ a zároveň pro vznik své společnosti XXX, s.r.o. Časový harmonogram počítá se vznikem společnosti XXX, s.r.o. k 1.1. 2024

Seznam použité literatury

Knižní zdroje

DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. Daňová evidence podnikatelů. Praha: Grada, 2021. ISBN 978-80-271-3106-8.

VYCHOPENĚ, Jiří. Společnost s ručením omezeným z účetního a daňového pohledu [online]. 5. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022 [cit. 2024-03-21]. Otázky a odpovědi z praxe (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-349-4. Dostupné z: <https://www.smarteca.cz>

PELC, Vladimír. Daně z příjmů s komentářem. Olomouc: ANAG, 2020. Daně (ANAG). ISBN 978-80-7554-277-9.

VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ, Jana VÍTKOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ. Daňový systém ČR. V Praze: 1. VOX, 2022. Ekonomie (1. VOX). ISBN 978-80-7676-362-3.

VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ, Jana VÍTKOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ. Daňový systém ČR. V Praze: 1. VOX, 2020. Ekonomie (1. VOX). ISBN 978-80-7598-887-4.

SKÁLOVÁ, Jana. Účetní a daňové souvislosti přeměn obchodních společností [online]. 3. vydání. Wolters Kluwer, 2019 [cit. 2024-03-28]. ISBN 978-80-7598-571-2. Dostupné z: <https://www.smarteca.cz>

Internetové zdroje

DUN & BRADSTREET. V Česku vzniká méně firem než v uplynulých letech. Důvodem jsou zvýšená podnikatelská rizika. Businessinfo [online]. 2022 [cit. 2024-04-03]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/clanky>

ČSSZ. Počet OSVČ v ČR. ČSSZ [online]. 2024 [cit. 2024-04-03]. Dostupné z: <https://data.cssz.cz/web/otevrena-data/graf-pocet-osvc-v-cr>

ČSSZ. Definice a druhy svč. ČSSZ [online]. 2023 [cit. 2024-03-20]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/definice-a-druhy-svc>

DOLEČEK, Marek. Živnosti. Businessinfo [online]. 2022 [cit. 2024-03-20]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/zivnosti-ppbi/2/>

DOLEČEK, Marek. Živnosti. Businessinfo [online]. 2022 [cit. 2024-03-20]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/zivnosti-ppbi/3#h-druhy-ivnost>

KONEČNÁ, Jana. Daňová evidence OSVČ. Jakpodnikat [online]. 2024 [cit. 2024-03-20]. Dostupné z: <https://www.jakpodnikat.cz/danova-evidence.php>

MÜLLEROVÁ, Libuše. Přejít z účetnictví na daňovou evidenci. Živnostník [online]. 2011 [cit. 2024-03-21]. Dostupné z: <https://www.zivnostnik.cz/33/prechod-z-ucetnictvi-na-danovou-evidenci-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EgnEWKPHym2Rj61yyiMbqY1rJfTGJxQrnQ/>

MEČÍŘOVÁ, Lucie. Kdo musí letos odvádět vyšší 23% daň z příjmů? Finance [online]. 2024 [cit. 2024-03-21]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/535624-dan-z-prijmu-23-procent/>

ALTAXO. Registrace OSVČ na úřadech. ALTAXO [online]. 2019 [cit. 2024-03-21]. Dostupné z: <https://www.altaxo.cz/zacatek-podnikani/zivnosti/registrace-osvc-na-uradech>

VZP. OSVČ - minimální výše záloh. VZP [online]. 2024 [cit. 2024-03-21]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/platci/informace/osvc/osvc-minimalni-vyse-zaloh>

MONEY S3. 3 způsoby, jak přejít z OSVČ na s. r. o. Money S3 [online]. 2023 [cit. 2024-03-22]. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/podnikani/3-zpusoby-jak-prejit-z-osvc-na-s-r-o/>

GAJAROVÁ, Michaela. Jak na přechod z OSVČ na s.r.o. SEDLAKOVA LEGAL [online]. 2020 [cit. 2024-03-23]. Dostupné z: <https://www.sedlakovalegal.cz/cs/jak-na-prechod-z-osvc-na-sro>

SINECKÝ, Filip. Nepeněžitý vklad do společnosti. Portál.pohoda [online]. 2015 [cit. 2024-03-23]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/zakon-a-pravo/finance-a-dane/nepenezity-vklad-do-spolecnosti/>

Zakladatelská listina. Založtesro [online]. 2024 [cit. 2024-04-15]. Dostupné z: <https://zaloztesro.cz/slovník-pojmu/zakladatelska-listina/>

Jednatel a společník – rozdílné funkce v s.r.o. Kdo je kdo? Jake&james [online]. 2023 [cit. 2024-04-15]. Dostupné z: <https://www.jake-james.cz/blog/jednatel-a-spolecnik-rozdil>

Jak ukončit živnostenské podnikání? Postup krok za krokem. Jake&james [online]. 2022 [cit. 2024-04-15]. Dostupné z: <https://www.jake-james.cz/blog/jak-ukoncit-zivnostenske-podnikani>

Živnostenské oprávnění pro firmu. Proč ho potřebujete? Jake&james [online]. 2022 [cit. 2024-04-15]. Dostupné z: <https://www.jake-james.cz/blog/zivnostenske-opravneni-pro-firmu>

Kolik stojí založení s. r. o.? Jake&james [online]. 2023 [cit. 2024-04-15]. Dostupné z: <https://www.jake-james.cz/blog/kolik-stoji-zalozeni-s-r-o>

Zřizovací výdaje. ALTAXO [online]. 2019 [cit. 2024-04-16]. Dostupné z: <https://www.altaxo.cz/provoz-firmy/ucetnictvi-a-dane/danova-evidence/zrizovaci-vydaje>

BOHDALOVÁ, Marie. Účtování zřizovacích výdajů po novele zákona o účetnictví platné od 1. 1. 2016. Účtování.net [online]. 2016 [cit. 2024-04-16]. Dostupné z: <https://www.uctovani.net/clanek.php?t=Uctovani-zrizovacich-vydaju-po-novele-zakona-o-ucetnictvi-platne-od-1-1-2016&idc=261>

DĚRGEL, Martin. Ukončujete své podnikání? Pozor na daň z příjmů. Portál.pohoda [online]. 2021 [cit. 2024-04-18]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/uz-podnikam/ukoncuje-sve-podnikani-pozor-na-dan-z-prijmu/>

DĚRGEL, Martin. Převod podnikání OSVČ na s. r. o. – 4. část. Portál.pohoda [online]. 2023 [cit. 2024-04-19]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/uz-podnikam/prevod-podnikani-osvc-na-s-r-o-%E2%80%93-4-cast/>

DĚRGEL, Martin. Převod podnikání OSVČ na s. r. o. – 6. část. Portál.pohoda [online]. 2023 [cit. 2024-04-20]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/uz-podnikam/prevod-podnikani-osvc-na-s-r-o-%E2%80%93-6-cast/>

DĚRGEL, Martin. Převod podnikání OSVČ na s. r. o. – 7. část. Portál.pohoda [online]. 2023 [cit. 2024-04-21]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/uz-podnikam/prevod-podnikani-osvc-na-s-r-o-%E2%80%93-7-cast/>

Osoba bez zdanitelných příjmů (OBZP). VZP [online]. 2024 [cit. 2024-04-29]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/platci/informace/povinnosti-platcu-metodika/2-6-osoba-bez-zdanitelnych-prijmu-obzp>

TRUHLÁŘOVÁ, Martina. Výplata podílu na zisku v s. r. o. Portál.pohoda [online]. 2021 [cit. 2024-04-29]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/vyplata-podilu-na-zisku-v-s-r-o/>

DĚRGEL, Martin. Převod podnikání OSVČ na s. r. o. – 8. část. Portál.pohoda [online]. 2024 [cit. 2024-05-01]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/uz-podnikam/prevod-podnikani-osvc-na-s-r-o-%E2%80%93-8-cast/>

Postup, jak založit s.r.o. krok za krokem. Založtesro [online]. 2023 [cit. 2024-05-01]. Dostupné z: <https://zaloztesro.cz/zalozeni-s-r-o/>

MACEK, Daniel. JAKÉ JSOU POVINNOSTI PODNIKATELŮ PO ZALOŽENÍ S.R.O.? MACEK.LEGAL [online]. 2020 [cit. 2024-05-01]. Dostupné z: <https://www.macek.legal/995/jake-jsou-povinnosti-podnikatelu-po-zalozeni-s-r-o/>

Právní předpisy

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. In: . 1992.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví. In: . 1991.

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon). In: . 1991.

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: . 2012.

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. In: . 2004.

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád. In: . 2009.

Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů. In: . 1997.

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. In: . 1992.

Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění. In: . 1992.

Seznam použitých obrázků

Obrázek 1 Účtování vkladu do společnosti	33
Obrázek 2 Účtování o prodeji obchodního podílu z pohledu kupujícího	35
Obrázek 3 Časový harmonogram přeměny	76

Seznam tabulek

Tabulka 1 Evidence majetku a dluhů ke konci roku vybrané fyzické osoby	50
Tabulka 2 Celkové náklady na založení s.r.o.	55
Tabulka 3 Účtování zřizovacích výdajů	56
Tabulka 4 Majetek a závazky vybrané fyzické osoby	57
Tabulka 5 Zahajovací rozvaha	58
Tabulka 6 Otevření účetních knih	59
Tabulka 7 Rozúčtování zřizovacích výdajů	59
Tabulka 8 Daňová povinnost po dodanění	60
Tabulka 9 Základ daně z titulu prodeje obchodního závodu	63
Tabulka 10 Navýšení odvodů z důvodu prodeje obchodního závodu do s.r.o.	64
Tabulka 11 Účtování o nákupu obchodního závodu	65
Tabulka 12 Navýšení odvodové povinnosti z důvodu přechodu na s.r.o.	66
Tabulka 13 Zdanění výsledku hospodaření společnosti	70
Tabulka 14 Vyplacený podíl na zisku	70
Tabulka 15 Porovnání zdanění s.r.o. a OSVČ	71
Tabulka 16 Daň z příjmů u OSVČ v následujícím roce	72
Tabulka 17 Sociální a zdravotní odvody v následujícím roce	72
Tabulka 18 Výpočet DPPO v následujícím roce	73
Tabulka 19 Vyplacený podíl na zisku v následujícím roce	73
Tabulka 20 Porovnání zdanění s.r.o. a OSVČ v následujícím roce	74

Seznam grafů

Graf 1 Příjmy vybrané fyzické osoby	46
Graf 2 Výdaje vybrané fyzické osoby	47
Graf 3 Porovnání příjmů a výdajů vybrané fyzické osoby	48
Graf 4 Porovnání základů daně vybrané fyzické osoby	49

Seznam diagramů

Diagram 1 Struktura majetku v daňové evidenci	18
---	----